

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศบนพื้นฐานของการพัฒนาอุตสาหกรรมนิยม เกิดขึ้นในเวลาที่สังคมขาดความพร้อม และการเตรียมการในเชิงโครงสร้างของระบบสวัสดิการสังคม ก่อให้เกิดการขยายตัวอย่างรวดเร็วของช่วงชั้นทางสังคม ซึ่งกำหนดสถานภาพทางเศรษฐกิจและสถานภาพทางสังคมของคนไทย รวมทั้งกำหนดความได้เปรียบเสียเปรียบ และโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรในการพัฒนาตนเองอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การเติบโตและขยายตัวของกลุ่มบุคคลผู้ด้อยโอกาสในสังคมมีมากมาย เช่น บุคคลเร่ร่อน การละเมิดสิทธิมนุษยชน ในแง่มุมต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคกลุ่มผู้ใช้แรงงาน จึงไม่ใช่ความบังเอิญแต่อย่างใด หากแต่เป็นผลพวงของโครงสร้างทางเศรษฐกิจ และการพัฒนาประเทศที่ไม่สมดุลกับการพัฒนาอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีขาดพื้นฐานความเป็นธรรมและความเสมอภาคในสังคม

สภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง 2-3 ปี ที่ผ่านมามีผลกระทบต่อสถานการณ์ทางสังคมเลวร้ายมากยิ่งขึ้นปัญหาต่างๆ ทางสังคมทบทวีและสลับซับซ้อนยากต่อการแก้ไข เกิดการเลิกจ้างงานในภาครัฐกิจและอุตสาหกรรมทำให้เกิดการว่างงาน ส่งผลกระทบเป็นลูกโซ่ขาดความมั่นคง และเป็นธรรมทางสังคม สภาพองค์กรการพัฒนาเด็กและเยาวชน ระบุว่าวิกฤตเศรษฐกิจได้ส่งผลกระทบมากที่สุดต่อเด็กเยาวชนและครอบครัว รองลงมาคือกลุ่มสตรีและผู้สูงอายุ การพัฒนาประเทศสู่ความเป็นอุตสาหกรรมต้องมาพร้อมกับความสามารถของรัฐ ในการบริหารกลไกด้านสวัสดิการสังคมของประชาชน เพื่อให้คนมีหลักประกันทางสังคม การปรับนโยบายของรัฐในด้านกาพัฒนาสังคม เพื่อรับมือกับปัญหาหลักด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม และเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งการบูรณาการทางสังคม การจัดสวัสดิการในสังคม อันจะทำให้กลุ่มบุคคล ผู้ด้อยโอกาสต่างๆ ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเสมอภาคนั้น จึงนับเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งของหน่วยงานภาครัฐ

ดังนั้นการดำเนินการเกี่ยวกับศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เป็นแนวทางหนึ่งที่ดำเนินงานเกี่ยวกับการช่วยเหลือผู้ประสบความเดือดร้อนทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม ซึ่งกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ได้มุ่งเน้นให้มีการจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เพื่อให้เป็น องค์กรประชาชนที่บุคคลจำนวนหนึ่งรวมตัวกัน หรือถูกรวมตัวกันโดยภาครัฐในรูปคณะกรรมการ เพื่อดำเนินงานด้านสวัสดิการสังคม ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดขึ้น โดยมีการวางระบบข้อบังคับ ของการรวมตัวกัน การอยู่ร่วมกัน การปฏิบัติต่อการติดต่อสื่อสารระหว่างกลุ่มสมาชิก และส่วนราชการอย่างมีระบบจากหน่วยงานภาครัฐ ที่มีเงินกองทุนเพื่อสวัสดิการสังคมของประชาชนในหมู่บ้าน และได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ไว้คือ

(1) เพื่อส่งเสริมให้ราษฎรเกิดความรู้ และแนวคิดในการจัดตั้งองค์กรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยให้ราษฎรร่วมกันแก้ไขปัญหาด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมของตนในพื้นที่ อันเป็นหลักประกันว่าราษฎรจะได้รับการช่วยเหลือโดยรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์

(2) เพื่อเป็นศูนย์กลางในการประสานงานกับหน่วยงานราชการ หรือองค์กรภาคเอกชน ที่จะลงไปดำเนินกิจกรรมด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม และด้านอื่นๆในหมู่บ้าน

(3) เพื่อเป็นศูนย์กลางในการให้คำปรึกษาแนะนำ แก้ไขปัญหาและการกระจายบริการด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม ไปสู่ราษฎรในหมู่บ้านอย่างทั่วถึง

(4) เพื่อให้เป็นแหล่งสถิติข้อมูลพื้นฐาน และข่าวสารด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมในหมู่บ้าน

การดำเนินการจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวในปี 2542 กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ต้องการให้ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เป็นองค์กรประชาชนที่เข้มแข็ง ประชาชนมีส่วนร่วม คณะกรรมการเป็นคณดี มีความรู้ความสามารถได้รับการยอมรับจากประชาชน และสามารถนำพาองค์กรให้พัฒนาก้าวหน้ายั่งยืน ประชาชนมีความสุข มีที่พึ่งที่มั่นคงและสังคมมีความสุข และให้บรรลุจุดมุ่งหมายในปี 2544 โดยให้ ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เป็นศูนย์กลางองค์กรประชาชนที่มีข้อมูลด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมครบถ้วนทันสมัย และเป็นศูนย์กลางในการให้บริการด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมได้ครบทุกหมู่บ้าน

แต่ในความเป็นจริง ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านที่ได้มีการจัดตั้งมาตั้งแต่ปี 2527 แล้วนั้น การดำเนินงานของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน มีทั้งที่ประสบความสำเร็จ และไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย ซึ่งการดำเนินการที่ไม่ประสบความสำเร็จนั้นยังคงมีปัจจัยหลายประการ ส่วนราชการเองก็มีส่วนผลักดันให้เกิดความพร้อมหรือไม่พร้อมของประชาชนในชุมชน ความยากลำบากในการทำความเข้าใจ มีอุดมการณ์ และยินดีเสียสละเวลาเพื่อเข้าช่วยทำงานด้วยความวิริยะอุตสาหะ โดยเฉพาะโครงสร้างสังคมไทย ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและเป็นผู้มีฐานะยากจน ต้องทำงานหาเช้ากินค่ำ การบริหารศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ให้เป็นไปตามแนวคิดซึ่งเป็นเรื่องที่ทำได้ไม่ถนัด ถ้าสามารถทำให้ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านมีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพได้ ก็สามารถลดภาระของทางราชการลงได้ในระดับหนึ่ง เนื่องจากราษฎรสามารถช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้

จากปัญหาดังกล่าว ผู้ประเมินจึงได้สังเกตเห็นความสำคัญของการดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านของจังหวัดอุบลราชธานี ว่าจะสามารถดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ให้ไปตามวัตถุประสงค์ของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม หรือไม่อย่างไร โดยยึดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เช่น ประธาน รองประธาน เลขานุการ ทรัพย์ญิก และกรรมการทุกฝ่าย เป็นหลักในการประเมินเพื่อหวังว่าองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา “แนวทางการส่งเสริมพัฒนาและการดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านจังหวัดอุบลราชธานี” จะสามารถนำไปแก้ไข ปรับใช้สนองประโยชน์ในการศึกษา และความต้องการทั้งส่วนของราชการและยังนำผลสู่ประสิทธิภาพในการทำงานแก่ผู้ด้อยโอกาส ทางสังคม ในหมู่บ้านของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านได้อย่างทั่วถึงต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการประเมิน

1. เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงาน ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน
2. เพื่อทราบถึงความสำเร็จและความล้มเหลวของการดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน รวมถึงความต้องการการได้รับความช่วยเหลือ ของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน
3. เพื่อทราบถึงบทบาทหน้าที่ การบริหาร จัดการ และการดำเนินงานต่างๆของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ว่ามีความรู้ความเข้าใจและความสามารถมาก น้อยเพียงใด
4. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาส่งเสริมสนับสนุน ปรับปรุงระเบียบวิธีการต่างๆที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นประโยชน์ต่อการสร้างความเข้มแข็งและเกิดความสำเร็จต่อศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ต่อไป

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

ผู้ประเมินต้องการศึกษาแนวทางการส่งเสริมพัฒนาการดำเนินงานและผลสำเร็จของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านในจังหวัดอุบลราชธานี ที่ได้ประกาศจัดตั้งเป็นศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน และการดำเนินงานของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านแล้ว ทั้งในเรื่องบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน และการบริหารจัดการเงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ศูนย์ละ 12,500 บาท จำนวน 2,337 ศูนย์ จากจำนวนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ทั้งหมด 2,519 ศูนย์

1.4 วิธีการศึกษา

- (1) รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร จากการสำรวจข้อมูลของบัณฑิตอาสากระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ที่ลงไปปฏิบัติงานในพื้นที่
- (2) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการติดตามประเมินผล ในการดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน
- (3) เข้าไปรับทราบปัญหาจากคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ในพื้นที่โดยตรง ทำให้สามารถเห็นความบกพร่อง ปัญหาอุปสรรคและเกิดแนวทางการส่งเสริมพัฒนาการดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

1.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- (1) ทำให้ทราบถึงปัญหา อุปสรรคและสามารถหาแนวทางแก้ไขปัญหา การดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านจังหวัดอุบลราชธานี
- (2) ทำให้ทราบถึงความต้องการของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านจังหวัดอุบลราชธานี
- (3) ทำให้ทราบถึงความต้องการของราษฎรที่ต้องการให้ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านจังหวัดอุบลราชธานีช่วยเหลือ
- (4) ทำให้ทราบถึงผลสำเร็จหรือความล้มเหลวของการดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านจังหวัดอุบลราชธานี
- (5) ทำให้ทราบถึงการบริหารงาน ของคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านจังหวัดอุบลราชธานี
- (6) ทำให้ทราบถึงการบริหารจัดการเงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านจังหวัดอุบลราชธานี

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ให้ศูนย์ฯเป็นองค์กรประชาชนในหมู่บ้านที่คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านมาจากการคัดเลือกของประชาชน จากเวทีชาวบ้าน
2. ให้ศูนย์ฯเป็นองค์กรประชาชนที่ชาวบ้านยอมรับ เห็นประโยชน์และพร้อมให้ความร่วมมือ
3. ให้ศูนย์ฯเป็นองค์กรประชาชนที่มีการบริหารจัดการทางด้านเงินกองทุนสวัสดิการสังคม เพื่อช่วยเหลือประชาชนที่มีการระดมทุนอย่างต่อเนื่อง
4. ให้ศูนย์ฯเป็นองค์กรอิสระที่ดำเนินการโดยประชาชน ของประชาชนและเพื่อประชาชน โดยการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ที่มีกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมเป็นหน่วยงานหลักในการให้การสนับสนุน
5. ให้ศูนย์ฯเป็นองค์กรประชาชนที่เป็นที่พึ่งของราษฎรอย่างแท้จริง
6. ให้ศูนย์ฯเป็นองค์กรที่มีคณะกรรมการได้รับความเชื่อถือ ศรัทธาจากประชาชน สามารถพัฒนาองค์กรให้มีความก้าวหน้า ยั่งยืน ทำให้สังคมมีความสุข
7. ให้ศูนย์ฯเป็นองค์กรประชาชนที่คณะกรรมการ ได้รับสวัสดิการหรือค่าตอบแทนตามความเหมาะสม
8. ให้ศูนย์ฯเป็นองค์กรประชาชนที่มีสถานที่ปฏิบัติงานที่เหมาะสมแน่นอน สามารถติดต่อได้สะดวก
9. ให้ศูนย์ฯเป็นศูนย์ข้อมูลด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมระดับหมู่บ้าน
10. ให้ศูนย์ฯเป็นศูนย์กลางข่าวสาร การประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน
11. ให้ศูนย์ฯเป็นศูนย์กลางการบริการ ด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมของหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน
12. ให้ศูนย์ฯเป็นศูนย์กลางแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าของประชาชน ก่อนหน่วยงานภาครัฐและเอกชนจะเข้ามาให้ความช่วยเหลือ

บทที่ 2

หลักการทั่วไปในการดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

1. ความเป็นมาของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านจัดตั้งครั้งแรกเมื่อ ปี พ.ศ. 2527 ที่จังหวัดปราจีนบุรี เนื่องจากเป็นจังหวัดที่อยู่ชายแดนติดต่อกับประเทศกัมพูชา และมีปัญหาความรุนแรงจากกองกำลังต่างชาติ บริเวณเขตชายแดน ในขณะนั้นประเทศกัมพูชามีปัญหาด้านการเมืองและมีการสู้รบกันภายในประเทศ ทำให้ราษฎรที่อยู่บริเวณชายแดนติดต่อกับประเทศกัมพูชา ได้รับความเดือดร้อนจากภัยสงครามไม่ได้รับความปลอดภัยทำให้ประสบปัญหาความยากจน มีความเดือดร้อนต่าง ๆ ตามมา เจ้าหน้าที่ไม่สามารถดูแลทุกข์สุขของราษฎรได้อย่างทั่วถึง และไม่สามารถดำเนินการช่วยเหลือราษฎรที่เดือดร้อนได้ทันการณ์ เนื่องจากเจ้าหน้าที่มีน้อย ประชาสงเคราะห์จังหวัดสมัยนั้น (นายประพัฒน์ หงษ์ทอง) มีแนวความคิดดำเนินการพัฒนาผู้นำท้องถิ่น และเผยแพร่ความรู้ให้ราษฎรมีความคิดริเริ่มที่จะรวมตัวกันเป็นกลุ่มคณะ เพื่อแก้ไขปัญหาและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ก่อนที่ทางราชการจะเข้าไปช่วยเหลือด้วยการจัดตั้ง “ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน” ให้เป็นศูนย์กลางในการดำเนินงานพัฒนา สงเคราะห์ให้ราษฎรที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนในหมู่บ้านหรือชุมชนของตนเอง

ต่อมาเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2530 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้กรมประชาสงเคราะห์ ดำเนินการ โครงการจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน โดยใช้อักษรย่อว่า “ศสบ.” ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2531 เป็นต้นมา โดยบรรจุโครงการไว้ในแผนมหาดไทยแม่บท ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2530 - 2534) และแผนปฏิบัติการของกระทรวงมหาดไทย ระยะเวลา 4 ปี (พ.ศ. 2531 - 2534) ภายใต้แผนพัฒนาคน สังคม และวัฒนธรรม แผนงานสวัสดิการสังคม แผนงานย่อยการสงเคราะห์ผู้คือยโอกาสทางสังคม โดยกรมประชาสงเคราะห์ ได้กำหนดแนวนโยบายการจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านไว้ดังนี้

1. เพื่อให้งานด้านสังคมสงเคราะห์ได้ช่วยเหลือประชาชนที่เดือดร้อนในหมู่บ้าน ถูกต้องตรงตามเป้าหมาย
2. ให้เป็นศูนย์กลางข้อมูลของหมู่บ้าน เช่น ผู้คือยโอกาสทางสังคมผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อนต่าง ๆ เพื่อจะได้นำข้อมูลเหล่านี้เสนอต่อหน่วยงานกรมประชาสงเคราะห์ หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องแก้ไขปัญหาต่อไป
3. เพื่อให้ประชาชนในหมู่บ้านรู้จักร่วมกันคิด ร่วมกันพัฒนาและแก้ไขปัญหาาร่วมกันช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ทันเหตุการณ์ เมื่อประสบปัญหาความเดือดร้อนก่อนที่ส่วนราชการจะเข้ามาช่วยเหลือ
4. เพื่อส่งเสริมให้องค์กรภาคเอกชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาให้กับผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อน

รัฐบาล ได้จัดสรรงบประมาณเงินกองทุนอุดหนุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ศูนย์ละ 12,500 บาท ครั้งแรกในปี 2537 เพื่อให้คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ได้พิจารณาช่วยเหลือเบื้องต้น แก่ผู้ประสบความเดือดร้อนหรืออื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน ตามคณะกรรมการเห็นสมควร

ต่อมาได้มีการจัดตั้งกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ขึ้นเมื่อวันที่ 23 กันยายน 2536 กรมประชาสงเคราะห์ได้โอนมาสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ซึ่งกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมได้ให้ความสำคัญกับงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ในการช่วยเหลือราษฎรจึงได้รับโอนงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านจากกรมประชาสงเคราะห์ มาเป็นงานของสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ได้มีการยกเลิกระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านในการดำเนินงานของกรมประชาสงเคราะห์

เมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2544 ได้ยกเลิกระเบียบกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมว่าด้วยศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน พ.ศ. 2541 และให้ดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านตามระเบียบกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ว่าด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ได้ครอบคลุมภารกิจกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมในทุกด้าน ได้แก่ ช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในสังคม ผู้ที่ประสบความเดือดร้อน จัดหางานและส่งเสริมการมีงานทำ พัฒนาฝีมือแรงงาน คุ้มครองสิทธิประโยชน์ผู้ใช้แรงงาน การประกันสังคม และบริการอื่น ๆ รวมทั้งระดมความช่วยเหลือจากองค์กรภาครัฐและภาคเอกชน

2. ความหมายของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เป็นองค์กรประชาชนในระดับหมู่บ้านจัดตั้งขึ้นในรูปแบบของคณะกรรมการ ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางดำเนินงานช่วยเหลือประชาชนผู้ด้อยโอกาสในสังคม และผู้ประสบปัญหาความทุกข์ยากเดือดร้อน โดยประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งจะทำให้ประชาชนผู้ทุกข์ยากเดือดร้อนในหมู่บ้านได้รับการดูแล ได้รับการช่วยเหลืออย่างทั่วถึง และทันต่อเหตุการณ์บนพื้นฐานของการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

3. แนวคิดและหลักการดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

- 3.1 เป็นองค์กรประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน
- 3.2 เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน
- 3.3 เป็นการส่งเสริมสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รู้รักสามัคคี และเป็นการเรียนรู้การพึ่งตนเอง
- 3.4 เป็นการส่งเสริมให้ชุมชนรู้จักช่วยชุมชนไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน
- 3.5 คณะกรรมการประกอบด้วยบุคคลที่อาสาสมัครเพื่อให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนคัดเลือกมาทำหน้าที่ดำเนินงานช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส หรือผู้ประสบความเดือดร้อน โดยประสานขอความช่วยเหลือจากส่วนราชการและองค์กรเอกชนต่าง ๆ
- 3.6 เป็นการส่งเสริมให้ชุมชนมีความสามารถในการบริหารจัดการกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. วัตถุประสงค์การจัดตั้งและการดำเนินงานของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน มีดังนี้

4.1 เพื่อส่งเสริมให้ราษฎรเกิดความรู้ และแนวคิดในการจัดตั้งองค์กรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยให้ราษฎรร่วมกันแก้ไขปัญหาด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมของตนเองในพื้นที่อันเป็นหลักประกันที่ราษฎรจะได้รับการช่วยเหลือโดยรวดเร็ว และทันต่อเหตุการณ์

4.2 เพื่อเป็นศูนย์กลางในการประสานงานกับหน่วยราชการ หรือองค์กรภาคเอกชนที่จะลงไปดำเนินกิจกรรมด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม และด้านอื่น ๆ ในหมู่บ้าน

4.3 เพื่อเป็นศูนย์กลางในการให้คำปรึกษาแนะนำ แก้ไขปัญหา และการกระจายบริการด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมไปสู่ราษฎรในหมู่บ้านอย่างทั่วถึง

4.4 เพื่อให้เป็นแหล่งสถิติข้อมูลพื้นฐาน และข่าวสารด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมในหมู่บ้าน

5. หน้าที่ของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ต้องดำเนินการตามระเบียบศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ซึ่งที่ประชุมหมู่บ้านกำหนดขึ้น ควรมีแนวทางในการดำเนินงาน ดังนี้

5.1 ดำรวจและจัดทำข้อมูลเพื่อให้เป็นแหล่งสถิติข้อมูลพื้นฐานด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม และรวบรวมสถิติข้อมูลของราษฎรในหมู่บ้าน

5.2 ประสานงานและร่วมดำเนินการกับหน่วยราชการ องค์กรภาคเอกชนในการแก้ไข ปัญหาและจัดบริการด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมให้แก่ราษฎรในหมู่บ้าน

5.3 ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม

5.4 ระดมความร่วมมือของประชาชน และผู้แทนประชาชนในการดำเนินงานของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านทั้งภาครัฐและเอกชน

5.5 รายงานเหตุสาธารณภัยและปัญหาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นแก่ราษฎรในหมู่บ้าน

5.6 ดำเนินการด้านสงเคราะห์และฟื้นฟูการพัฒนา ค้ำครองและป้องกัน การยกระดับคุณภาพชีวิต

5.7 จัดให้บริการอื่น ๆ ที่คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านเห็นสมควรเหมาะสม และบริหารจัดการเงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ให้มั่นคงถาวร พร้อมทั้งจะช่วยเหลือประชาชน และพัฒนาชุมชนให้ยั่งยืน

5.8 ช่วยเหลือประชาชนผู้ด้อยโอกาส ผู้ประสบความเดือดร้อน เพื่อให้สามารถดำรงชีพได้อย่างปกติสุข ชุมชนมีความสุขและเป็นที่ยิ่งปรารถนาของทุกคน โดยจัดบริการตามเลียงส่วนใหญ่ของคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

6. แนวทางการดำเนินงานของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

6.1 ด้านการสงเคราะห์และฟื้นฟู

6.1.1 ช่วยเหลือเด็ก สตรี คนพิการ ครอบครัวผู้มีรายได้น้อย ผู้ประสบสาธารณภัย ผู้ประสบปัญหาด้านแรงงาน และผู้ประสบปัญหาความทุกข์ยากเดือดร้อนต่าง ๆ ด้วยเครื่องอุปโภค บริโภค เงิน และให้คำปรึกษาแนะนำหรือด้านอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

6.1.2 พิจารณาคัดเลือกผู้สูงอายุเพื่อรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

6.1.3 สนับสนุนให้มีศูนย์บริการดูแลเด็ก ผู้สูงอายุ และศูนย์บริการอื่นทางด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม

6.2 ด้านการพัฒนา คุ้มครอง และป้องกัน

6.2.1 สนับสนุนให้มีการแต่งตั้งอาสาสมัคร ตามที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงาน และสวัสดิการสังคมจัดตั้งขึ้น เช่น อาสาสมัครแรงงานและสวัสดิการสังคม อาสาสมัครจัดหางาน อาสาสมัครประชาสัมพันธ์อาสาสมัครเป็นต้น

6.2.2 สอดส่องดูแล เฝ้าระวังปัญหาความประพฤติของเด็ก และเยาวชนในหมู่บ้าน การเดินทางไปทำงานในต่างถิ่นของสตรีและเยาวชน รวมทั้งการเคลื่อนย้ายแรงงานของประชาชนในหมู่บ้าน

6.2.3 ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจ และแนวปฏิบัติด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม

6.2.4 ร่วมกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องอบรมให้ความรู้แก่ประชาชน เพื่อป้องกันการหลอกลวงไปทำงาน การล่อลวงหญิงและการใช้แรงงานหญิงและเด็ก

6.2.5 ร่วมกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม จัดอบรมอาสาสมัครตามที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมจัดตั้งขึ้น เพื่อเสริมการปฏิบัติงานหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เช่น การช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย ร่วมกับทางราชการ ช่วยเหลือประชาชนที่ประสบปัญหาด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม ตลอดจนอบรมสร้างจิตสำนึกแก่ประชาชนในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

6.2.6 รับเรื่องราวร้องทุกข์เกี่ยวกับด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม เพื่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ช่วยเหลือต่อไป

6.3 ด้านการยกระดับคุณภาพ

6.3.1 ร่วมกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและองค์กรภาคเอกชน จัดฝึกอบรม จัดอบรมพัฒนาฝีมือแรงงานและยกระดับมาตรฐานฝีมือแรงงาน และจัดหางานให้แก่ประชาชนวัยทำงานในหมู่บ้าน

6.3.2 พิจารณาคัดเลือกกลุ่มผู้ยากไร้ในหมู่บ้าน เข้าร่วมโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตครอบครัวในชนบท

6.3.3 ร่วมกับหน่วยราชการหรือองค์กรภาคเอกชน ฝึกอบรมฝีมือแรงงาน และจัดหางานให้แก่คนพิการ

6.4 ด้านสถิติข้อมูล

6.4.1 สำรวจข้อมูลและจัดทำทะเบียนผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อน เช่น เด็ก คนชรา คนพิการที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ตลอดจนผู้ประสบปัญหาด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมอื่น ๆ

6.4.2 สำรวจข้อมูลสวัสดิการสังคมครัวเรือน เพื่อทราบปัญหาและวางแผนการดำเนินงานแก้ไขปัญหของหมู่บ้าน

6.4.3 สำรวจข้อมูลด้านแรงงาน เกี่ยวกับจำนวนสถานประกอบการประเภทกิจการกำลังแรงงาน และการเคลื่อนย้ายแรงงาน

7. ขั้นตอนการจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัด ร่วมกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงาน และสวัสดิการสังคม ทำการประชุมและประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับความรู้เบื้องต้นด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม และหลักการจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านแก่ชาวบ้าน เจ้าหน้าที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และกรรมการหมู่บ้าน เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

7.1 ประชุมคณะกรรมการหมู่บ้านทุกฝ่าย เพื่อรับทราบนโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ วัตถุประสงค์ และภารกิจของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

7.2 ประชุมชี้แจงราษฎรให้เห็นถึงความสำคัญ และประโยชน์ของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดตั้ง

7.3 คัดเลือกสถานที่ทำการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

7.4 คัดเลือกคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน โดยที่ประชุมคณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการประกอบด้วย

- ประธานกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน
- รองประธานกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน
- กรรมการ (ฝ่ายสวัสดิการเด็ก เยาวชน สตรี ครอบครัว)
- กรรมการ (ฝ่ายสวัสดิการคนพิการ ไร้ที่พึ่ง ผู้สูงอายุ)
- กรรมการ (ฝ่ายสวัสดิการผู้ประสบภัย)
- กรรมการ (ฝ่ายจัดหางาน และฝึกอบรมแรงงาน)

- เหมอญญิก
- เลขานุการ

จำนวนคณะกรรมการ จำนวน 5 – 15 คน และจัดตั้งคณะกรรมการฝ่ายอื่น ๆ เพิ่มอีกก็ได้ตามความเหมาะสม

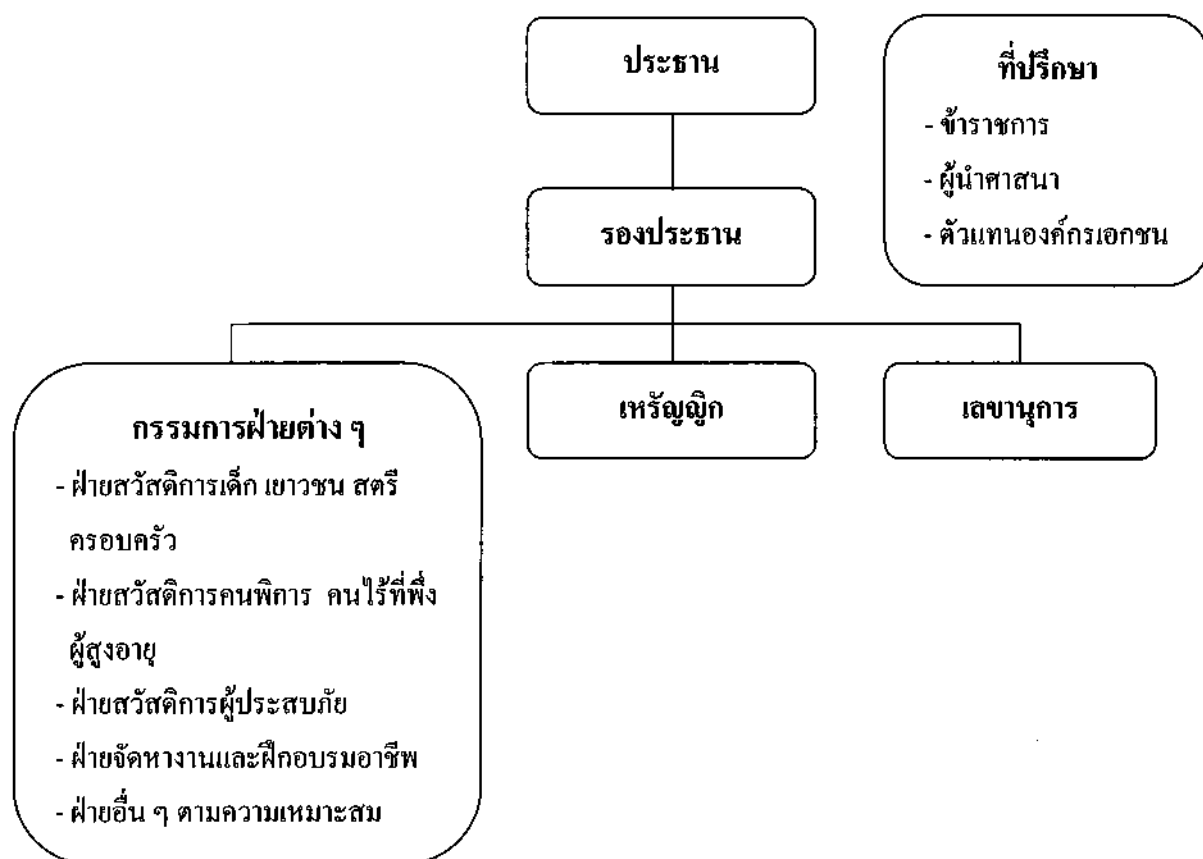
7.5 เมื่อได้คัดเลือกสถานที่ทำการของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน และคัดเลือกคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านเรียบร้อยแล้ว ให้ประสานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อออกประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน และออกประกาศตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านไว้เป็นหลักฐาน และจัดทำป้ายชื่อศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

7.6 คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ระดมความร่วมมือของประชาชนและผู้แทนประชาชนในการดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เพื่อให้การช่วยเหลือราษฎรที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนในกรณีต่าง ๆ

7.7 ให้ปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้ออกประกาศจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน และแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านในเขตกรุงเทพมหานคร

7.8 ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด เป็นผู้ออกประกาศจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน และแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านในเขตจังหวัดนั้น ๆ

8. โครงสร้างคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

หมายเหตุ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยมีประสิทธิภาพ โครงสร้างศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน แต่ละบุคคลควรได้รับความเห็นชอบจากเสียงส่วนใหญ่ของคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน กล่าวคือ กรรมการอาจจำแนกเป็นฝ่ายตามกลุ่มเป้าหมาย เช่น เด็กและเยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ หรือจำแนกตามพื้นที่หมู่บ้าน เช่น เหนือ ใต้ ตะวันออก และตะวันตก เป็นต้น

9. บทบาทหน้าที่กรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

9.1 ประธานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน มีหน้าที่ดังนี้

9.1.1 ประชุมชาวบ้าน ชี้แจงให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

9.1.2 พิจารณาคัดเลือกคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน โดยความเห็นชอบจากที่ประชุมชาวบ้าน

9.1.3 เสนอรายชื่อคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เพื่อดำเนินการแต่งตั้งให้ถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ

9.1.4 ประชุมคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เพื่อร่างระเบียบ ขั้นตอน และขอบเขตการดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

9.1.5 ประชุมคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ทุกเดือน ๆ ละ 1 ครั้ง เป็นอย่างน้อย เพื่อกำหนดเป้าหมาย แนวทาง กิจกรรมในระยะสั้นและระยะยาวที่ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านจะดำเนินงาน

9.1.6 มอบหมายภารกิจให้กรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน แต่ละคนปฏิบัติ รวมทั้งติดตามผลการปฏิบัติงานของกรรมการอย่างสม่ำเสมอ

9.1.7 ประสานงานกับสำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัด หน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนองค์กรภาคเอกชน เพื่อส่งเสริมการดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

9.1.8 ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบความทุกข์ยากเดือดร้อนในหมู่บ้าน โดยมิตีความเห็นชอบของคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

9.2 รองประธานกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน มีหน้าที่ปฏิบัติงานแทนประธานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน กรณีประธานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านไม่อยู่ หรืออยู่แต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

9.3 กรรมการฝ่ายต่าง ๆ แบ่งเป็น 4 ฝ่าย ได้แก่

9.3.1 กรรมการฝ่ายสวัสดิการเด็ก เยาวชน สตรี ครอบครัว

9.3.2 กรรมการฝ่ายสวัสดิการคนพิการ บุคคลไร้ที่พึ่ง ผู้สูงอายุ

9.3.3 กรรมการฝ่ายสงเคราะห์ผู้ประสบสาธารณภัย

9.3.4 กรรมการฝ่ายจัดหาเงินและอบรมอาชีพแรงงาน

หน้าที่ของกรรมการฝ่ายต่าง ๆ มีดังนี้

1. จัดเก็บข้อมูลผู้มีปัญหาทางสังคมของหมู่บ้าน ตามแบบฟอร์มที่ราชการกำหนด (ศสบ.1 และศสบ.2) โดยแยกประเภทเป็นกลุ่มเด็ก สตรี คนชรา คนพิการ คนยากไร้ ตลอดจนข้อมูลด้านแรงงาน
2. สืบสวนกลุ่มผู้ประสบปัญหาทางสังคม ปัญหาแรงงานและปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ
3. จัดทำผังแสดงข้อมูลผู้มีปัญหาทางสังคม ข้อมูลด้านแรงงาน ตลอดจนสถิติข้อมูลอื่น ๆ ของหมู่บ้าน คิดตั้งไว้ที่ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน และปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันเสมอ
4. บันทึกผลการดำเนินงานให้การช่วยเหลือผู้ทุกข์ยากเดือดร้อนของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ไว้อย่างสม่ำเสมอ
5. สรุปผลการช่วยเหลือ ผู้ขอรับการสงเคราะห์ของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน คิดตั้งไว้ที่ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน และปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ
6. รายงานข้อมูลตามแบบศสบ. 1 และศสบ.2 ให้สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคม จังหวัดทราบ และทุกครั้งที่มีการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน
7. จัดทำทะเบียนขั้นตอนการดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน
8. รับคำร้องทุกข์ของราษฎรผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อน
9. ตรวจสอบรายละเอียด ผู้ขอรับการสงเคราะห์ก่อนนำเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน
10. นำเรื่องผู้รับการสงเคราะห์ และตัวผู้รับการสงเคราะห์เข้าสู่ที่ประชุมคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน
11. ดำเนินการให้การช่วยเหลือผู้ขอรับการสงเคราะห์ ตามมติคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน
12. ติดตามผลการช่วยเหลือทุกเดือน และนำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เพื่อพิจารณา
13. รายงานผลการช่วยเหลือผู้รับการสงเคราะห์ ให้สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคม จังหวัดทราบอย่างสม่ำเสมอ
14. ประสานกับหน่วยงานราชการในสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ตลอดจนองค์กรภาคเอกชนและผู้มีจิตกุศล เพื่อให้การสงเคราะห์กลุ่มผู้ที่มีปัญหาทางสังคม อาทิเช่น เด็กถูกทอดทิ้ง เด็กยากจน เด็กกำพร้า สตรีหม้าย สตรีที่ประสบปัญหาความทุกข์ยาก ครอบครัวผู้ยากไร้ คนชราไร้ผู้อุปการะ คนพิการ ผู้ประสบสาธารณภัย ตลอดจนผู้ประสบปัญหาด้านแรงงาน ดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรม และอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากสำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัด

9.4 เทรย์ญญิก มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

9.4.1 จัดทำบัญชีรับ - จ่ายเงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ให้ถูกต้องชัดเจน เป็นปัจจุบันตรวจสอบได้ และรายงานให้ประชาชนได้ทราบ

9.4.2 เปิดบัญชีเงินฝากกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านไว้กับธนาคาร สถาบันการเงินหรือองค์กรการเงินอื่น ตามที่คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านส่วนใหญ่เห็นสมควร

9.4.3 ควบคุมการเบิกจ่ายเงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ต้องได้รับการเห็นชอบโดยมติคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน และมีลายมือชื่อผู้มีอำนาจไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 คน

9.4.4 เก็บรักษาเงินสดสำรองจ่ายไว้ช่วยเหลือประชาชนในกรณีฉุกเฉิน ได้ไม่เกิน 3,000 บาท

9.4.5 หน้าที่อื่น ๆ ตามที่ประธานหรือคณะกรรมการเสียงส่วนใหญ่มอบหมาย

9.5 เลขานุการ มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

9.5.1 ประสานงานในคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

9.5.2 ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในหมู่บ้าน เกิดความเข้าใจในแนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

9.5.3 จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน โดยสม่ำเสมออย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อหาแนวทางในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในระยะสั้น และระยะยาว

9.5.4 จัดให้มีการประชุมชาวบ้านโดยสม่ำเสมอ อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน และชาวบ้านเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

9.5.5 ประสานงานกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง องค์กรเอกชน ฯลฯ ตามที่ประธานกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านมอบหมาย

10. ผู้ประสานงานและที่ปรึกษาศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

ผู้ประสานงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน คือ บุคคลที่กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม หรือจังหวัดแต่งตั้งให้เป็นผู้ประสานงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ในระดับตำบล ระดับอำเภอ หรือระดับจังหวัด เพื่อทำหน้าที่ประสานงาน นำบริการ และการช่วยเหลือไปสู่ประชาชน บุคคลที่เป็นผู้ประสาน ควรแต่งตั้งจากประธานคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ในระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด หรือนักลที่ป็นข้าราชการ หรือประชาชนที่มีความรู้ความสามารถ และมีเวลาในการติดต่อประสานงาน ซึ่งจะมีหรือไม่มีก็ได้

ที่ปรึกษาศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน คือ บุคคลที่คณะกรรมการเสียงส่วนใหญ่ คัดเลือกมาจากข้าราชการ ผู้นำศาสนา ตัวแทนองค์กรเอกชน หรือบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อทำหน้าที่ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ซึ่งจะมีหรือไม่มีก็ได้

11. สถานที่ทำการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

สถานที่ทำการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ควรเป็นสถานที่ซึ่งประชาชนในชุมชน สามารถเดินทางไปติดต่อได้ง่ายและสะดวก มีพื้นที่เพียงพอในการประชุมคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน การจัดเก็บเอกสารและสิ่งของตำรอง่ายหรือสิ่งของบริจาค ตลอดจนที่ปิดประกาศ ข้อมูลข่าวสารของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน และทางราชการอาทิ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล ศาลาประชาคม วัด โรงเรียน สถานที่ของหน่วยงานอื่นใดก็ได้ที่ยินดีให้ใช้สถานที่ร่วมกัน หรือบ้านประชาชนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน หากมีพื้นที่พอเพียงและติดต่อสะดวก ทั้งนี้คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน จะเป็นผู้ติดต่อขอใช้สถานที่ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม

การกำหนดบุคคลที่อยู่ประจำสถานที่ทำการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

เมื่อเลือกและกำหนดสถานที่ทำการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ได้แน่นอนแล้ว คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ควรประกาศให้ประชาชนในชุมชนนั้นทราบถึงรายชื่อ บุคคลที่เป็นคณะกรรมการ และชี้แจงบริการที่ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน จะสามารถให้บริการประชาชนได้ การขอรับบริการคำแนะนำ คำปรึกษา และคำร้องทุกข์ ให้ติดต่อขอรับบริการได้จากประชาชนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน และคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เพื่อพิจารณาช่วยเหลือตามความเหมาะสม และลงทะเบียนข้อมูลไว้ พร้อมปิดประกาศไว้ที่ทำการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

12. กองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

กองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน คือ เงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านที่ประชาชนทุกคนในหมู่บ้านเป็นเจ้าของ สำหรับใช้จ่ายในการช่วยเหลือผู้ประสบความเดือดร้อนผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้าน และการดำเนินงานของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านตามระเบียบของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ซึ่งมีแหล่งที่มาของกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ดังนี้

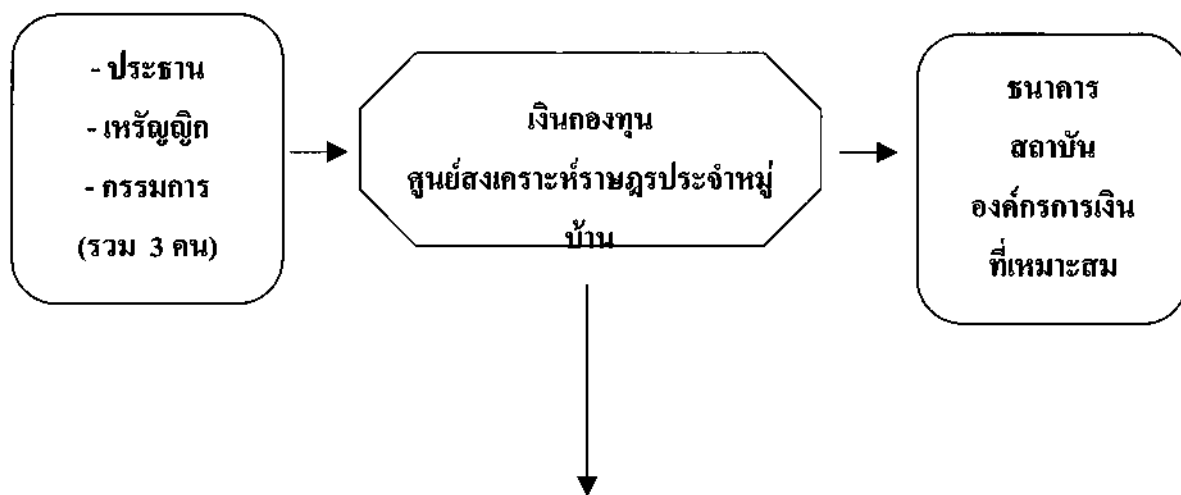
1. จากการริเริ่มของชุมชน หรือคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ระดมเงินที่มีผู้มีจิตศรัทธาบริจาค เพื่อจัดตั้งเป็น “เงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน...”
2. จากเงินอุดหนุนของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม 12,500 บาท องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน
3. จากการจัดกิจกรรม อาทิ การจัดงานวันเด็ก การจัดงานวันสงกรานต์ และผู้สูงอายุ การทอดผ้าป่า การจัดแข่งกีฬา เป็นต้น

4. เงินที่เกิดจากการบริหารจัดการ ของคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เช่น การกู้ยืมของประชาชน การถือหุ้นในกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ กลุ่มประกอบอาชีพที่คาดว่าจะมีผลกำไรแน่นอน กู้ยืมลงทุน และอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

5. ดอกเบี้ยเงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ที่เปิดบัญชีไว้กับธนาคารหรือ ดอกเบี้ยอันเกิดจากการให้ราษฎรกู้ยืมเงินจากกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

13. วิธีการเปิดบัญชีเงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ควรนำเงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ฝากไว้ที่ธนาคาร สถาบันหรือองค์กรการเงินในที่ที่เหมาะสม โดยใช้ชื่อบัญชี “เงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน...”

เงินฝากในบัญชีชื่อ “เงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน.....”

ผู้เปิดบัญชี 1. ประธานศูนย์สงเคราะห์ฯ

2. เภรัญญิก

3..... กรรมการ

เงื่อนไขการส่งจ่ายเงิน ประธานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ลงลายมือชื่อร่วมกับกรรมการ หรือเภรัญญิกคนใดคนหนึ่ง

14. การเก็บรักษาเงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

14.1 ให้คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เปิดบัญชีเงินฝากธนาคารโดยมีผู้มีอำนาจไม่น้อยกว่า 3 คน ได้แก่ ประธานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน 1 คน เภรัญญิก 1 คน และกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ที่พิจารณาเห็นสมควรอีก 1 คน

14.2 ให้เหรียญกษาปณ์ของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เก็บรักษาเงินสดไว้เพื่อช่วยเหลือราษฎรฉุกเฉินได้ไม่เกิน 3,000 บาท

14.3 ให้เหรียญกษาปณ์จัดทำบัญชีเงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เพื่อแสดงรายละเอียดการรับ - จ่ายเงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ที่เป็นปัจจุบัน และสามารถให้ตรวจสอบได้

14.4 การรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน อย่างน้อย 3 คน ประกอบด้วย ประธานกรรมการ เลขานุการและกรรมการที่ได้รับมอบหมายลงลายมือชื่อร่วมกัน และให้เหรียญกษาปณ์เก็บรักษาเงินสดไว้ เพื่อช่วยเหลือราษฎรกรณีฉุกเฉินไม่เกิน 3,000 บาท

15. การใช้จ่ายเงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

15.1 การช่วยเหลือโดยให้เปล่า

เมื่อคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน พิจารณาเห็นว่าราษฎรรายใดประสบปัญหาความเดือดร้อน ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ เช่น เด็ก สตรี คนชรา คนพิการ ผู้ประสบสาธารณภัย หรือคนที่มีปัญหาด้านแรงงาน คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน สามารถพิจารณาให้การช่วยเหลือแบบให้เปล่าได้ โดยจ่ายจากเงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

15.2 การให้กู้ยืมเงินทุนเพื่อประกอบอาชีพ

ราษฎรที่ยากจนสามารถขอกู้เงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เพื่อเป็นทุนประกอบอาชีพได้ กำหนดระยะเวลาส่งคืนให้แน่นอน โดยไม่คิดดอกเบี้ยหรือคิดดอกเบี้ยตามแต่คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน จะพิจารณาเห็นสมควร

15.3 การสำรองจ่ายแก่ผู้ประสบความเดือดร้อนในกรณีฉุกเฉิน

1. ช่วยเหลือเด็กที่ยากจน เดือดร้อน สำรองจ่ายไม่เกิน 200 บาท ต่อราย
2. ช่วยเหลือสตรี คนพิการ หรือครอบครัวที่ยากไร้ สำรองจ่ายไม่เกิน 300 บาท
3. สำรองจ่ายเบี้ยเลี้ยงยังชีพผู้สูงอายุได้ รายละ 200 บาท ต่อเดือน
4. สำรองจ่ายเบี้ยเลี้ยงยังชีพผู้ป่วยโรคเอดส์ได้ รายละ 500 บาท ต่อเดือน
5. ช่วยเหลือราษฎรที่บ้านเรือนเสียหายจากไฟไหม้ น้ำท่วม พายุพัด สำรองจ่ายไม่เกิน 500 บาท ต่อราย
6. เงินทุนประกอบอาชีพ

ต่อครั้ง

การสำรองจ่าย ต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานราชการหรือองค์กรภาคเอกชนที่ให้การสนับสนุนค่าใช้จ่ายก่อน มิฉะนั้นอาจไม่ได้รับเงินชดใช้คืนเข้ากองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

เมื่อคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ได้สำรองจ่ายเงินช่วยเหลือผู้เดือดร้อนกรณีจำเป็นเร่งด่วนแล้ว ให้รายงานไปยังหน่วยงานราชการหรือภาคเอกชนเพื่อพิจารณาเบิกจ่ายคืนต่อไป

15.4 ใช้จ่ายเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

การใช้จ่ายเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ตามคณะกรรมการเห็นสมควร

15.5 การพิจารณาจ่ายเงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

ทุกครั้งให้นำเรื่องเข้าที่ประชุมคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน และถือมติเสียงข้างมากของที่ประชุม

15.6 การเบิกจ่ายเงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

การเบิกจ่ายเงินศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน จากธนาคารต้องให้ผู้มีอำนาจเบิกเงินลงลายมือชื่อในใบเบิกเงินไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 และเมื่อได้นำเงินมอบให้ผู้ขอรับบริการแล้วให้ผู้รับบริการลงลายมือชื่อในแบบฟอร์มรับเงินประเภทนั้น ๆ แล้วให้นำหลักฐานการจ่ายเงิน (ใบสำคัญรับเงิน) ส่งหน่วยราชการหรือองค์กรภาคเอกชนดำเนินการต่อไป

16. แนวทางการระดมเงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

16.1 ขอรับบริจาคจากชาวบ้าน ผู้มีจิตกุศล ด้วยความสมัครใจ

16.2 จัดเลี้ยงอาหาร เลี้ยงน้ำชาในหมู่บ้าน (เก็บเงิน)

16.3 จัดงานสังสรรค์ในหมู่บ้าน (ราวง ขายพวงมาลา อาจเชิญข้าราชการ และนักการเมืองในท้องถิ่นร่วมเป็นเกียรติในงาน ซึ่งอาจได้รับเงินบริจาคสมทบ)

16.4 จัดมหรสพ ขายอาหารเครื่องดื่มในงาน รายได้หลังหักค่าใช้จ่ายส่งเข้ากองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

16.5 ให้ชาวบ้านถือหุ้นหาทุนจัดตั้งร้านค้าสวัสดิการ จำหน่ายสินค้าราคาถูก ดำเนินการโดยศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน มีเงินปันผลสิ้นปี รายได้หลังหักค่าใช้จ่ายส่วนหนึ่งหักเข้ากองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

16.6 หาผู้อุปถัมภ์ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ที่สามารถสนับสนุนค่าใช้จ่ายจากลหบที ผู้มีจิตศรัทธา หรือองค์กรเอกชนต่าง ๆ เป็นต้น

17. ข้อมูลสำคัญของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

ข้อมูลจะได้มาจากการสำรวจข้อมูลหรือการรับเรื่องราวจากประชาชนที่มาติดต่อ หรือจากการประสานงานกับคณะกรรมการหมู่บ้าน หรือกลุ่มต่าง ๆ ที่ได้มีการสำรวจข้อมูลไว้แล้ว ข้อมูลมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องรวบรวมจัดเก็บไว้ที่ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เพื่อให้การจัดบริการแก่ผู้ด้อยโอกาส และผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อน จากเงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือการประสานขอรับบริการจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน หรือสำหรับใช้ในการจัดทำโครงการ / แผนงาน เพื่อขอรับบริการจากภาครัฐและเอกชน

ข้อมูลสำคัญที่ควรมีไว้ในศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ได้แก่

1. ครอบครัวยากจน มีรายได้น้อยพอเพียงในการดำรงชีพได้อย่างปกติสุข
2. เด็ก เยาวชนที่ประสบปัญหาความเดือดร้อน ได้แก่ กำพร้า ถูกทอดทิ้ง ถูกกระทำทารุณ เด็กไม่ได้รับการศึกษา เป็นต้น
3. สตรีหม้ายที่เป็นผู้นำครอบครัว และอยู่ในฐานะยากจน
4. ผู้สูงอายุที่ขาดผู้อุปการะดูแล ยากจนที่ได้รับเบี้ยยังชีพแล้ว และยังไม่ได้รับเบี้ยยังชีพ
5. คนพิการที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ และอยู่ในครอบครัวยากจน
6. ผู้เจ็บป่วยเรื้อรัง ผู้ป่วยเอดส์
7. ผู้ที่ต้องการฝึกอาชีพ และพัฒนาอาชีพ
8. ผู้ว่างงาน และต้องการมีงานทำ
9. กลุ่มอาชีพต่าง ๆ ในหมู่บ้านหรือชุมชน
10. ข้อมูลอื่น ๆ เช่น จำนวนประชากร การประกอบอาชีพ สถานที่สาธารณะ ข้อมูล จปฐ. กชชค.2 ค เป็นต้น

18. การจัดทำแผนด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม

เนื่องจากศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เป็นองค์กรในชุมชนที่มีความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรม และการปกครองกับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบัน สภาตำบลได้ปรับเปลี่ยนเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นส่วนใหญ่ และมีงบประมาณในการบริหารของตนเอง รวมทั้งมีหน้าที่ตามกฎหมายกำหนดเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรในพื้นที่ รวมทั้งการพัฒนาศตริ เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และคนพิการด้วย

ฉะนั้น ในการปฏิบัติงานของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ก็ควรจะมี ความสัมพันธ์ เกี่ยวเนื่องกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม จึงได้กำหนดแนวทางการทำงานของคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ทางหนึ่ง คือ ให้จัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ในแต่ละพื้นที่ พิจารณานำไปบรรจุไว้ในแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ประจำปีต่อไป

ก่อนที่จะจัดทำแผนงานด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านแต่ละแห่ง ควรจะมีการดำเนินงาน ดังนี้

1. จัดทำข้อมูลด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมให้เป็นปัจจุบัน เพื่อให้ได้จำนวนที่แน่ชัดว่ามีบุคคลใดในชุมชนที่ประสบปัญหาความเดือดร้อน และบุคคลใดต้องการความช่วยเหลือ
2. สอบถามว่าบุคคลดังกล่าวประสบปัญหาประการใด แล้วนำเสนอคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน พิจารณาว่าเป็นปัญหาหรือไม่ และสมควรเสนอขอความช่วยเหลืออย่างไร
3. ให้บันทึกผลการประชุมคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน พร้อมเสนอแผนงานความต้องการ และโครงการขอรับความช่วยเหลือให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณา พร้อมทั้งสำเนาแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัดทราบด้วย เพื่อจะได้พิจารณาแนวทางการส่งเสริมสนับสนุนให้ความช่วยเหลืออย่างเหมาะสมต่อไป

(ตัวอย่าง)

ระเบียบศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านบ้าน.....

หมู่ที่ ตำบล อำเภอ จังหวัด

ตามที่จังหวัด..... ได้มีประกาศจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน หมู่ที่ ตำบล อำเภอ และตั้งคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน..... เพื่อดำเนินการให้การช่วยเหลือราษฎรที่ประสบปัญหาเดือดร้อนในหมู่บ้านนั้น

เพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้กำหนดระเบียบศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านไว้เป็นแนวทางปฏิบัติดังนี้

1. ให้คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน อยู่ในตำแหน่งคราวละ.....ปี และเมื่อครบวาระ ให้ประชาคมหมู่บ้านคัดเลือกคณะกรรมการชุดใหม่ภายใน.....วัน

2. คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน คนใดตายหรือลาออก หรือคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน มีมติให้พ้นจากตำแหน่งด้วยคะแนนเสียง 2 ใน 3 ของคณะกรรมการทั้งหมด ให้ที่ประชุมหมู่บ้านคัดเลือกบุคคลมาดำรงตำแหน่งแทนภายใน.....วัน และให้บุคคลนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลือของกรรมการซึ่งตนแทน

3. คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านชุดเก่า เมื่อพ้นจากตำแหน่งให้ส่งมอบเงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน และทรัพย์สินอื่น ๆ ให้คณะกรรมการชุดใหม่ภายใน 30 วัน

4. คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านมีขอบเขตภารกิจในการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาเดือดร้อนในหมู่บ้าน ได้แก่ เด็กในครอบครัวยากจน เด็กถูกทอดทิ้ง สตรีหม้ายยากไร้ สตรีที่มีปัญหาทางสังคม หัวหน้าครอบครัวยากจน คนพิการ คนชรา ผู้ประสบสาธารณภัย และผู้ประสบปัญหาด้านแรงงานและการอาชีพ เป็นต้น

5. การช่วยเหลือผู้ขอรับการสงเคราะห์ ให้กรรมการศูนย์ฯ สอบรายละเอียดปัญหาความเดือดร้อนเบื้องต้น เสนอที่ประชุมคณะกรรมการศูนย์ฯ เพื่อพิจารณาให้การช่วยเหลือ การช่วยเหลือใด ๆ ให้ถือมติที่ประชุมเป็นหลัก

6. การใช้จ่ายเงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านในการช่วยเหลือผู้ขอรับการสงเคราะห์ มี 6 วิธี คือ

- 6.1 สงเคราะห์ให้เปล่า ครั้งละไม่เกิน..... บาท
- 6.2 ให้อุปโภคบริโภค ครั้งละไม่เกิน บาท
- 6.3 ทดรองจ่าย ครั้งละไม่เกิน..... บาท
- 6.4 ใช้จ่ายในการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน
- 6.5 ใช้จ่ายในการพัฒนา สำนักงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน
- 6.6 ใช้จ่ายตามมติที่ประชุมคณะกรรมการเสียงส่วนใหญ่กำหนด

7. การเบิกจ่ายเงินกองทุนศูนย์ฯ ซึ่งได้เปิดบัญชีเงินฝากไว้กับธนาคาร โดยใช้ชื่อเจ้าของบัญชี 3 คน ได้แก่ ประธานศูนย์ฯ, ทรัสต์ และกรรมการอีก 1 คน และต้องมีลายมือชื่อเจ้าของบัญชีลงนามไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ในการถอนเงินทุกครั้ง

8. กรณีที่ผู้ขอรับการสงเคราะห์ประสบปัญหาเดือนร้อนมากเกินขีดความสามารถที่ศูนย์ฯ จะให้การช่วยเหลือได้ ให้ประธานศูนย์ฯ หรือกรรมการศูนย์ฯ ที่ได้รับมอบหมายจากประธานศูนย์ฯ ประสานงานกับอบต. สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคม หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอการสนับสนุนการช่วยเหลือเพิ่มเติม

9. ให้บันทึกผลการช่วยเหลือผู้รับการสงเคราะห์ไว้ในทะเบียนผู้รับการสงเคราะห์ และจัดทำบัญชีรับ-จ่าย เงินกองทุนศูนย์ฯ ให้เป็นปัจจุบัน

10. ให้ประชุมคณะกรรมการศูนย์ฯ อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง และจดบันทึกรายงานการประชุมไว้ทุกครั้ง

11. ให้รายงานผลการดำเนินงานพร้อมบัญชีงบดุลเงินกองทุนศูนย์ฯ ให้ประชาชนได้ทราบโดยทั่วกัน

12. ให้ความร่วมมือ และดำเนินการกับหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัด หรือหน่วยงาน อื่น ๆ

ทั้งนี้ให้คณะกรรมการศูนย์ฯ สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านถือปฏิบัติตามระเบียบนี้ตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ เดือน พ.ศ.

(.....)

ประธานศูนย์ฯ สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

หมายเหตุ ตัวอย่างนี้ คณะกรรมการศูนย์ฯ สามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไข ปรับปรุงได้ตามที่เห็นสมควร

(ตัวอย่าง)

แบบหนังสือขอรับความช่วยเหลือให้ประชาชน

ที่.....

เขียนที่.....

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.

เรื่อง ขอความช่วยเหลือให้ประชาชน

เรียน ประธานคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล / ส่วนราชการ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน	จำนวน 1 ฉบับ
2. สำเนาทะเบียนบ้าน	จำนวน 1 ฉบับ
3. แบบสอบถามประวัติเบื้องต้นผู้ได้รับความเดือดร้อน	จำนวน 1 ฉบับ

ด้วยคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน.....

ได้พิจารณา และตรวจสอบแล้วพบว่า..... อายุ.....ปี

บ้านเลขที่.....ประสบความเดือดร้อนต้องการความช่วยเหลือในเรื่อง

1.
2.

คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน จึงขอความร่วมมือจากองค์การบริหารส่วนตำบล.....พิจารณาให้ความช่วยเหลือราษฎรดังกล่าว จากงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล และประสานกับส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้องต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ผลการดำเนินงานเป็นประการใด กรุณาแจ้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน..... เพื่อจะได้แจ้งประชาชนทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ประธานกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน.....

โทรศัพท์

แบบสอบถามประวัติเบื้องต้นผู้ขอรับการช่วยเหลือ

ลำดับที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อผู้ขอรับการช่วยเหลือ.....อายุ.....ปี

สัญชาติ.....ศาสนา.....ที่อยู่เลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....วุฒิการศึกษา.....

ความสามารถพิเศษ.....อาชีพ.....

รายได้/เดือน.....บาท สถานภาพการสมรส ()สมรส ()หย่า ()แยกกันอยู่ () โสด

ชื่อสามี/ภรรยา.....อายุ.....ปี จำนวนบุตรในอุปการะ.....คน

จำนวนสมาชิกในครอบครัว.....คน

ที่	ชื่อ - สกุล	อายุ	อาชีพ/รายได้	หมายเหตุ

ปัญหาความเดือดร้อน.....

ความช่วยเหลือที่ได้รับจากส่วนราชการ/องค์กรเอกชนที่ผ่านมา.....

ความประสงค์ในการขอรับความช่วยเหลือในครั้งนี้.....

(ลงชื่อ).....ผู้ขอรับการช่วยเหลือ
(.....)

ความเห็นคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน.....

(ลงชื่อ).....ประธานกรรมการศูนย์

(ตัวอย่าง)

โครงการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพคนชราที่มีฐานะยากจน

ของ

ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน.....

1. หลักการและเหตุผล

คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน..... หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด..... ได้ร่วมกันสำรวจคนชราอายุเกิน 60 ปี มีจำนวน.....คน โดยมีคนชราอายุเกิน 60 ปี ที่มีฐานะยากจนทั้งหมดของหมู่บ้าน ซึ่งได้เรียงลำดับความยากจนไว้แล้ว จำนวน.....คน คนชราดังกล่าวได้รับเบี้ยยังชีพคนละ 300 บาท/คน/เดือน จำนวน.....คน สำหรับที่เหลือยังไม่ได้รับ

เพื่อให้คนชราอายุเกิน 60 ปี ที่มีฐานะยากจนของหมู่บ้าน.....ได้รับการเลี้ยงดูตามสมควรคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน.....ใคร่ขอความกรุณาจากองค์การบริหารส่วนตำบล.....ได้บรรจุโครงการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพคนชราที่มีฐานะยากจนไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ..... และปีต่อไป

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อให้คนชราที่อายุเกิน 60 ปี ที่มีฐานะยากจนได้รับการเลี้ยงดูตามความเหมาะสม
- 2.2 เพื่อช่วยเหลือคนชราที่มีฐานะยากจนตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล.....

3. เป้าหมาย

ให้เบี้ยยังชีพคนชราอายุ 60 ปี ขึ้นไปที่มีฐานะยากจน ซึ่งคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านได้เรียงลำดับความยากจนไว้แล้ว ได้รับการสงเคราะห์คนละ 300 บาท/คน/เดือน จำนวน 3 คน

4. วิธีดำเนินการ

- 4.1 คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน คัดเลือกคนชราที่อายุ 60 ปีขึ้นไป โดยเรียงลำดับความยากจนไว้แล้ว
- 4.2 ทำโครงการขอรับการสงเคราะห์เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบล.....พิจารณาบรรจุโครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ..... และปีต่อไป
- 4.3 องค์การบริหารส่วนตำบล.....พิจารณาบรรจุโครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี.....
- 4.4 องค์การบริหารส่วนตำบล.....เบิกจ่ายเงินให้การช่วยเหลือ
- 4.5 รายงานผลการช่วยเหลือตลอดจนประเมินผลการช่วยเหลือ

5. ระยะเวลาดำเนินการ

ตั้งแต่เดือนตุลาคม.....ถึงกันยายน.....และปีงบประมาณต่อ ๆ ไป

6. งบประมาณ

ขอรับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบล.....จำนวน

7. ผู้รับผิดชอบโครงการ

7.1 คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน.....หมู่ที่.....

ตำบล.....

7.2 องค์การบริหารส่วนตำบล.....

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

8.1 จะทำให้คนชราอายุเกิน 60 ปีขึ้นไปที่มีฐานะยากจนได้รับการเลี้ยงดูจากเบี้ยยังชีพ
คนชราที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

8.2 จะทำให้งานช่วยเหลือคนชราอายุ 60 ปีขึ้นไปที่มีฐานะยากจนขององค์การบริหารส่วน
ตำบล.....มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในปีงบประมาณ.....และปีต่อ ๆ ไป

(.....)

ผู้เสนอโครงการ

ประธานกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎร

ประจำหมู่บ้าน.....

(.....)

ผู้อนุมัติโครงการ

ประธานกรรมการองค์การบริหาร

ส่วนตำบล.....

บทที่ 3

ข้อมูล และการดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านจังหวัดอุบลราชธานี

1. ความเป็นมาศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน จังหวัดอุบลราชธานี

จังหวัดอุบลราชธานี โดยสำนักงานประชาสงเคราะห์จังหวัดอุบลราชธานี ได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านมาตั้งแต่ ปี พ.ศ.2531 ต่อมาในปี 2541 กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ได้มีคำสั่งที่ 259/2541 ลงวันที่ 29 ธันวาคม 2541 จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน โดยให้สำนักงานประชาสงเคราะห์จังหวัดส่งมอบงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านให้สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดอุบลราชธานี รับผิดชอบและดำเนินงานต่อนั้น

สำหรับจังหวัดอุบลราชธานี สำนักงานประชาสงเคราะห์ได้ส่งมอบงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านให้ สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดอุบลราชธานี เมื่อวันที่ 20 เมษายน 2542 หลังจากได้รับมอบหมายงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านแล้ว สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดอุบลราชธานี ได้ดำเนินการดังนี้

1.1 ได้มีคำสั่งจังหวัดอุบลราชธานี เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการประสานการดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ระดับจังหวัด โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี เป็นประธาน หัวหน้าหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดอุบลราชธานี เป็นกรรมการ และแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดอุบลราชธานี เป็นกรรมการและเลขานุการ โดยมีอำนาจหน้าที่

- (1) กำหนดแนวทางประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน ปฏิบัติงานตามแผนงาน โครงการเพื่อพัฒนาศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน
- (2) ประชาสัมพันธ์เผยแพร่งานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน
- (3) ติดตามประเมินผลการดำเนินงาน รวบรวมปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ พร้อมแนวทางแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน
- (4) ดำเนินงานตามที่ได้รับมอบหมาย จากคณะกรรมการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

1.2 จัดประชุมคณะกรรมการประสานงาน การดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เพื่อแบ่งภาระกิจให้แก่หน่วยงานรับผิดชอบ

1.3 ปรับปรุงข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ที่จัดตั้งแล้ว ให้เป็นปัจจุบัน โดยอาศัยฐานข้อมูลที่ได้รับจากสำนักงานประชาสงเคราะห์จังหวัดอุบลราชธานี

1.4 ประสานงานกับสำนักงานประชาสงเคราะห์จังหวัดอุบลราชธานี ในการจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านแห่งใหม่

1.5 ดำเนินงานการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ได้แก่ การตรวจ-
เยี่ยมศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ให้ความรู้แก่คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน
และให้คำแนะนำบริการของหน่วยงานกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

2. ข้อมูลศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านจังหวัดอุบลราชธานีในปัจจุบัน

2.1 ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านทั้งสิ้น จำนวน 2,519 ศูนย์ (รวมในเขตเทศบาล
ตามตาราง 2.3)

2.2 ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ที่ได้รับเงินกองทุนศูนย์ฯ ๆ ละ 12,500 บาท
(ตั้งแต่เริ่มจัดตั้งถึงปัจจุบัน จำนวน 2,337 แห่ง และยังไม่ได้รับเงิน จำนวน 183 แห่ง)

- ในปีงบประมาณ 2543	ได้รับจัดสรรเงินกองทุนศูนย์ฯ	11	แห่ง
- ในปีงบประมาณ 2544	ได้รับจัดสรรเงินกองทุนศูนย์ฯ	39	แห่ง

2.3 ตารางแสดงจำนวนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน จังหวัดอุบลราชธานี

ลำดับที่	อำเภอ / กิ่งอำเภอ	จำนวน ศสพ. (แห่ง)		รวม
		เขตเทศบาล	นอกเขตเทศบาล	
1	เมืองอุบลราชธานี	37	141	178
2	วารินชำราบ	23	179	202
3	สำโรง	-	104	104
4	ม่วงสามสิบ	-	156	156
5	ตระการพืชผล	-	229	229
6	พิบูลมังสาหาร	5	162	167
7	ตาลชุม	-	58	58
8	สิรินธร	-	68	68
9	ทุ่งศรีอุดม	-	50	51
10	โพธิ์ไทร	-	64	64
11	น้ำยืน	-	83	83
12	กุดข้าวปุ้น	-	71	71
13	เดชอุดม	-	207	207
14	บุญชริก	-	92	92
15	เขมราฐ	-	109	109
16	ศรีเมืองใหม่	-	120	120
17	โขงเจียม	-	47	47
18	ดอนมดแดง	-	41	41
19	เขื่องใน	-	177	177
20	นาจะหลวย	-	66	66
21	กิ่ง อ.นาตาล	-	58	58
22	กิ่ง อ.น้ำขุ่น	-	42	42
23	กิ่ง อ.สว่างวีระวงศ์	-	52	52
24	กิ่ง อ.นาเขีย	-	30	30
25	กิ่ง อ.เหล่าเสือโก้ก	-	48	48
	รวม	65	2,454	2,519

2.4 ตารางแสดงระดับความเข้มแข็งของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน
จังหวัดอุบลราชธานี

ลำดับ ที่	อำเภอ / กิ่งอำเภอ	ระดับความเข้มแข็ง คสบ.			จำนวน คสบ. ทั้งหมด	จำนวน หมู่บ้าน ทั้งหมด
		ดี (ศูนย์)	ปานกลาง (ศูนย์)	ปรับปรุง (ศูนย์)		
1	เมืองอุบลราชธานี	22	21	98	141	142
2	วารินชำราบ	39	24	116	179	182
3	สำโรง	11	22	71	104	108
4	ม่วงสามสิบ	21	21	114	156	156
5	ตระการพืชผล	26	38	165	229	232
6	พิบูลมังสาหาร	24	21	117	162	165
7	ตาลชุม	8	8	42	58	59
8	สิรินธร	10	9	49	68	73
9	ทุ่งศรีอุดม	7	6	37	50	50
10	โพธิ์ไทร	14	4	46	64	64
11	น้ำยืน	15	9	59	83	86
12	กุศข้าวปุ้น	12	10	49	71	72
13	เดชอุดม	27	33	147	207	219
14	บุญศรี	13	12	67	92	96
15	เขมราฐ	11	17	81	109	113
16	ศรีเมืองใหม่	16	12	92	118	118
17	โขงเจียม	6	6	35	47	48
18	คอนมดแดง	9	3	29	41	44
19	เขื่องใน	45	10	122	177	180
20	นาจะหลวย	5	10	51	66	67
21	กิ่ง อ.นาตาล	13	7	30	58	62
22	กิ่ง อ.น้ำขุ่น	5	7	34	42	44
23	กิ่ง อ.สว่างวีระวงศ์	14	4	34	52	53
24	กิ่ง อ.นาเขีย	5	3	22	30	33
25	กิ่ง อ.เหล่าเสือโก้ก	9	5	34	48	52
	รวม	387	322	1,745	2,454	2,518

หมายเหตุ เฉพาะศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านที่อยู่นอกเขตเทศบาล

2.5 ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านดีเด่น จำนวน 27 แห่ง

ลำดับที่	ชื่อศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ / กิ่งอำเภอ
1	บ้านตำนานแขง	4	กุดประทาย	เดชอุดม
2	บ้านดอกไม้คูณ	4	เหล่าบก	ม่วงสามสิบ
3	บ้านปะอาว	3	ปะอาว	เมืองอุบลราชธานี
4	บ้านชีทวน	3	เซียงโน	เซียงโน
5	บ้านแสนสุข	11	กุดประทาย	เดชอุดม
6	บ้านคอนนาม่วง	11	นาตาล	กิ่ง อ.นาตาล
7	บ้านดอนชัยชนะ	6	โสกแสง	นาจะหลวย
8	บ้านก่อ	6	กาบีน	กุดข้าวปุ้น
9	บ้านตุงสูง	5	โขงเจียม	โขงเจียม
10	บ้านท่าเสี้ยว	4	ทรายมูล	พิบูลมังสาหาร
11	บ้านหนองหว้า	3	แสนสุข	วารินชำราบ
12	บ้านปลาขาว	3	ยาง	น้ำยืน
13	บ้านโนนยาง	6	โศกสะอาด	กิ่ง อ.น้ำขุ่น
14	บ้านกุดเรือ	1	กุดเรือ	ทุ่งศรีอุดม
15	บ้านสะพานโคม	8	แก่งโคม	กิ่ง อ.สว่างวีระวงศ์
16	บ้านสมบูรณ	8	โพนแพง	ม่วงสามสิบ
17	บ้านแพง	7	แพงใหญ่	กิ่ง อ.เหล่าเสือโก้ก
18	บ้านนาคำเจริญ	8	คำไฮใหญ่	ดอนมดแดง
19	บ้านตาแหหลวง	5	หัวนา	เขมราฐ
20	บ้านร่องคันแยง	8	สำโรง	โพธิ์ไทร
21	บ้านนาโพธิ์น้อย	7	แก้งกอก	ศรีเมืองใหม่
22	บ้านแหลมสวรรค์	1	นิคมลำโคมน้อย	สิรินธร
23	บ้านลาดสมดี	3	กุศกร	ตระการพืชผล
24	บ้านนาเยี่ย	1	นาเยี่ย	กิ่ง อ.นาเยี่ย
25	บ้านหนองขามใหญ่	6	บ้านแมค	บุญศรี
26	บ้านสำโรงกลาง	2	สำโรง	ตาลชุม
27	บ้านโนนสูง	12	โคกก่อ	สำโรง

2.6 ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านเชิงคุณภาพ จำนวน 3 แห่ง

ลำดับที่	ชื่อศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ / กิ่งอำเภอ
1	บ้านบุเปือย	1	บุเปือย	น้ำยืน
2	บ้านนุกกลาง	10	บุเปือย	น้ำยืน
3	บ้านค้ำพร้าว	4	ขามใหญ่	เมืองอุบลราชธานี

3. การดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน จังหวัดอุบลราชธานี

จังหวัดอุบลราชธานี ได้มีคำสั่งที่ 509 / 2543 ลงวันที่ 1 มีนาคม 2543 เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานพัฒนาศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อให้การดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมในทุกภารกิจของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม อันจะเกิดผลดี และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน ตามแนวทางการดำเนินงานและระเบียบกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ว่าด้วยศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน พ.ศ. 2541 โดยมีหน้าที่ตรวจติดตาม เยี่ยมเยือน และส่งเสริมศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านให้เข้มแข็ง

3.1 การดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ในปีงบประมาณ ปี 2543

สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดอุบลราชธานี ได้ดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ดังนี้

- (1) ส่งเสริมจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน 102 แห่ง
- (2) ส่งเสริมและพัฒนาศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน 2,519 แห่ง
- (3) สนับสนุนเงินอุดหนุนกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน จำนวน 11 แห่ง เป็นเงิน 137,500 บาท
- (4) อบรมให้ความรู้คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน จำนวน 650 คน
- (5) ส่งเสริมสนับสนุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ใช้เงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ช่วยเหลือผู้ประสบความเดือดร้อน ดังนี้
 - ให้เปล่า จำนวน 115 ศูนย์ / 180 คน / 46,500 บาท
 - ให้กู้ยืม จำนวน 259 ศูนย์ / 1,362 คน / 939,372 บาท
 - ทดรองจ่าย จำนวน 51 ศูนย์ / 127 คน / 74,300 บาท
 - พัฒนาศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน จำนวน 152 คน / 179,859 บาท
- (6) โครงการอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน โดยมีผู้เข้าร่วมสัมมนา ได้แก่ บัณฑิตอาสา และผู้กำกับบัณฑิตอาสาในระดับอำเภอ จำนวน 115 คน ใช้งบประมาณ 264,198 บาท (สองแสนหกหมื่นสี่พันหนึ่งร้อยเก้าสิบบแปดบาทถ้วน) ผลที่ได้รับ ดังนี้
 - ผู้ที่เข้าอบรมสัมมนามีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน สามารถนำไปปฏิบัติงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถให้บริการชุมชนได้
 - ผู้เข้าอบรมสัมมนามีความรู้ความเข้าใจด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม สามารถให้บริการและประโยชน์จากหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

- ผู้เข้าอบรมสัมมนาได้แลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์และประสานงานหรือพัฒนาศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ให้เข้มแข็งยิ่งขึ้นให้เป็นองค์กรเอกชน และเป็นที่พักของประชาชนได้อย่างแท้จริง

(7) โครงการประชุมชี้แจงการจัดทำแผนแรงงานและสวัสดิการสังคมระดับตำบล โดยจัดประชุมอบรมตัวแทนภาครัฐ ผู้นำท้องถิ่น ได้แก่ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล กรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน จำนวน 823 คน ใช้งบประมาณ 38,910 บาท ผลที่ได้รับ

- ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการเสนอแผนงานด้านแรงงาน และสวัสดิการสังคม เพื่อขอความช่วยเหลือจากองค์การบริหารส่วนตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลมีแผนงานด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมบรรจุไว้ในแผนงบประมาณประจำปี และสามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงตามเป้าหมาย

(8) โครงการจ้างบัณฑิตอาสาเสริมสร้างความเข้มแข็งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านปี 2543 จำนวน 355 คน เป็นโครงการที่กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมดำเนินการต่อเนื่องจากปี 2542 และสิ้นสุดโครงการวันที่ 31 มกราคม 2544 โดยการจ้างบัณฑิตที่ประสบปัญหาการว่างงานให้มีงานทำ เพื่อทำหน้าที่ในการจัดเก็บข้อมูลด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม ทรศ. สศค.และมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนความเข้มแข็งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

(8.1) การดำเนินงานโครงการ

- จัดประชุมบัณฑิตอาสาประจำทุกเดือน
- กำกับดูแลบัณฑิตอาสาในพื้นที่
- ประสานการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสา กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- รายงานผลการปฏิบัติงานบัณฑิตอาสาทุกเดือน

(8.2) ผลที่ได้รับจากโครงการ

- บรรเทาปัญหาการว่างงาน ช่วยให้บัณฑิตอาสา มีงานทำ
- ประชาชนในหมู่บ้าน ได้มีส่วนร่วมกันคิดร่วมกันทำ พิจารณาให้การช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน และแก้ไขปัญหาพร้อมกัน
- ประชาชนได้รับทราบข้อมูลด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม และภารกิจของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน
- คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เข้าใจบทบาทหน้าที่ และสามารถดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านให้เข้มแข็ง

3.2 การดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ในปีงบประมาณ 2544

สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดอุบลราชธานี ได้ดำเนินการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ดังนี้

- 3.2.1 จัดโครงการอบรมให้ความรู้ แก่คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลนครอุบลราชธานี และเทศบาลเมืองวารินชำราบ โดยมีคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน และผู้นำชุมชนเข้าร่วมอบรม จำนวน 100 คน
- 3.2.2 จัดโครงการอบรมนำร่องการขยายเครือข่ายศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน จำนวน 2 รุ่น โดยมีคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านเข้าร่วมโครงการ จำนวน 100 คน ในอำเภอน้ำยืน 7 ตำบล 83 หมู่บ้าน
- 3.2.3 จัดโครงการอบรมส่งเสริมพัฒนา และมอบเงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ผู้ที่เข้ารับการอบรม ได้แก่ คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านที่ได้รับเงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ในปีงบประมาณ 2544 จำนวน 37 ศูนย์ ผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 111 คน
- 3.2.4 ผลที่ได้รับ
 - (1) สามารถส่งเสริมศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ให้มีความเข้มแข็ง เป็นองค์กรของประชาชนอย่างแท้จริง สามารถพึ่งตนเองได้
 - (2) คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน มีความรู้ความเข้าใจขั้นตอน และแนวทางการดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 - (3) ผู้เข้ารับการอบรมได้มีการเพิ่มพูนความรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และประสานความร่วมมือในการดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน
 - (4) คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน สามารถเสนอข้อมูลด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม ในการจัดทำแผนด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม ระดับตำบลในปี งบประมาณ 2545 ถึง 2549
 - (5) ราษฎรในหมู่บ้านหรือชุมชน สามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนเฉพาะหน้า ได้ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ทันเหตุการณ์และมีประสิทธิภาพ
 - (6) สามารถสร้างและขยายเครือข่ายศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ให้มีความเข้มแข็ง

บทที่ 4

สภาพปัญหา และแนวทางแก้ไขศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน จังหวัดอุบลราชธานี

สภาพปัญหา

จากการที่คณะทำงานพัฒนาศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ผู้กำกับบัณฑิตอาสา ระดับอำเภอ และบัณฑิตอาสาของจังหวัดอุบลราชธานี ได้ออกตรวจเยี่ยมติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านในจังหวัดอุบลราชธานี สามารถจัดกลุ่มของปัญหาได้ดังนี้

1. ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับองค์กรของรัฐ ซึ่งหมายถึง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดูแลรับผิดชอบศูนย์ สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ได้แก่ หน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ซึ่งมีหน้าที่ ในการส่งเสริมพัฒนาศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านให้มีความเข้มแข็ง หน่วยงานเหล่านี้จะต้องมีความ สม่่าเสมอในการออกตรวจ และให้คำแนะนำ ตลอดจนมีการทดสอบระบบการทำงานของศูนย์สงเคราะห์ ราษฎรประจำหมู่บ้าน นอกจากนี้หน่วยงานราชการอื่นที่ทำงานเกี่ยวข้องกับด้านสวัสดิการสังคม ควรจะต้อง ทราบว่ามีระบบสวัสดิการสังคมนี้อยู่ทุกหมู่บ้าน ควรส่งเสริมและใช้ระบบนี้ให้เกิดประโยชน์ เป็นการสร้าง ความสำคัญให้แก่ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ปัญหาเกี่ยวกับองค์กรภาครัฐพอสรุปได้ดังนี้

1.1 เจ้าหน้าที่ออกไปให้คำปรึกษา ตรวจสอบขาดความรู้ ความเข้าใจในความหมาย หรือวัตถุประสงค์ของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน การเตรียมการในการทำงานไม่พอเพียงขาดความ เข้าใจในหลักการเรียนรู้ และกระบวนการทำงานมองข้ามความสำคัญในการมีประสบการณ์ร่วมคิด ร่วมทำ ตลอดจนการค้นหาผู้นำในหมู่บ้านหรือชุมชน

1.2 ทำงานด้านนี้น้อยไป ขาดความสม่ำเสมอในการกระตุ้นเร่งเร้าและขาดการส่งเสริมการทดสอบระบบซึ่งหมายถึง การช่วยเหลือประชาชนในภาคปฏิบัติจริง ๆ เช่น ช่วยเหลือกรรมการ ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ค้นหาครอบครัวที่ยากจนจริง ๆ ตามกระบวนการสังคมสงเคราะห์ และ ประสานขอรับเงินสงเคราะห์ครอบครัว เพื่อนำไปจ่ายให้แก่ครอบครัวนั้น ๆ เพื่อให้ระบบนี้มากระตุ้นให้ศูนย์ สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ทำงานให้เกิดความเชื่อมั่นและเห็นประโยชน์

1.3 เจ้าหน้าที่มีจำกัด ขาดวัสดุอุปกรณ์และยานพาหนะ เจ้าหน้าที่ต้องทำงานด้าน อื่น ๆ จึงไม่มีเวลาที่จะต้องออกเยี่ยมเยียนหมู่บ้าน และศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านเป็นประจำ เอกสารเผยแพร่มีจำกัด เงินทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านยังได้ไม่ครบทุกศูนย์ จะกล่าวโดยสรุป คือ องค์กรภาครัฐขาดปัจจัยการทำงานที่จำเป็น ประกอบกับจังหวัดอุบลราชธานี มีพื้นที่กว้างขวางแต่จำนวน เจ้าหน้าที่มีน้อยทำให้ดูแลไม่ทั่วถึง

2. ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับประชาชน ส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับการขาดผู้นำชุมชน ที่มีศักยภาพ ประชาชนคุ้นเคยกับการบริการฟรีของภาครัฐจากหลายหน่วยงานในหลายโครงการ ผู้นำคนเดียวทำหน้าที่ หลายอย่าง หรือสวมหมวกหลายใบคุ้นเคยกับการปฏิบัติตามคำสั่งราชการ ประชาชนสับสนในความหมาย หรือวัตถุประสงค์ (Concept) ของโครงการความช่วยเหลือจากส่วนราชการต่าง ๆ แยกแยะแท้ของวัตถุประสงค์

ประสงค์ไม่ออก ขาดความเชื่อมั่น . ขาดความจริงใจในการดำเนินงานและไม่ได้ให้ความสำคัญที่แตกต่างกัน
ในส่วนปัญหาที่เกี่ยวข้องกับประชาชน พอจะสรุปได้ดังนี้

2.1 ประชาชนขาดที่ปรึกษา บุคลากรที่จะไปเป็นที่เลี้ยงเป็นที่ปรึกษา ขาดผู้ที่จะ
ถ่ายทอดแนวคิดศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน และความรู้ในด้านวิชาการรวมทั้งการบริหารจัดการ
และไม่มีการติดตามประเมินผล

2.2 ประชาชนส่วนใหญ่ในชนบท ยังเป็นเกษตรกรและยากจน นอกจากประกอบ
อาชีพเกษตรกรรมแล้ว ส่วนใหญ่จะต้องออกไปรับจ้างหาเลี้ยงครอบครัว หรือทำอาชีพเสริมอื่น ๆ การเสี-
ยสละมาร่วมประชุม มาเป็นกรรมการ มาทำงานสาธารณะ มารอคอยเจ้าหน้าที่ทำให้เสียเวลาทำมาหากิน และ
ขาดรายได้ ซึ่งเป็นเหตุผลที่ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือ

2.3 ในบางหมู่บ้าน ไม่มีผู้นำตามธรรมชาติ ส่วนมากจะมีแต่ผู้นำที่ทางราชการแต่งตั้ง
ขึ้น ทำให้ประสบปัญหาการขาดผู้นำชุมชนที่แท้จริง

2.4 ผู้นำชุมชนที่เป็นคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ยังขาด
ความเข้าใจในหลักการ แนวคิด และการดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ประกอบกับผู้นำ
ส่วนมากสวมหมวกหลายใบ เล่นหลายบทบาทจนแยกไม่ออก ในฐานะตัวแทนจัดตั้งของส่วนราชการใน
ท้องถิ่น จึงมักไม่เห็นความแตกต่างและไม่ค่อยให้ความสำคัญแก่กิจกรรมงานของศูนย์สงเคราะห์ราษฎร
ประจำหมู่บ้าน และเนื่องจากคณะกรรมการไม่มีค่าตอบแทนทำให้กรรมการไม่ให้ความสนใจที่จะดำเนินงาน
ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

2.5 คณะกรรมการและชาวบ้านขาดความพร้อมที่จะเข้าร่วมดำเนินการสร้างสรรค์
สังคมในรูปศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน กรรมการบางคนไม่ทราบว่าตัวเองร่วมเป็นคณะกรรมการ
ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน กรรมการที่ดั่งไว้ก็ไม่ครบ บางคนเสียชีวิตแล้ว และบางคนก็อพยพไป
อยู่ที่อื่น ยังไม่มีการแต่งตั้งให้เป็นปัจจุบัน ประชาชนก็ไม่สนใจจะฟังพาหรือเรียกหาศูนย์สงเคราะห์ราษฎร
ประจำหมู่บ้านมาบริการ เพราะไม่ได้เชื่อมั่นในศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน มาแต่แรก

2.6 ไม่มีการประชุมคณะกรรมการและชาวบ้าน และขาดการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง
อย่างต่อเนื่อง กลายเป็นโครงการหรือกิจกรรมอะไรต่าง ๆ ในชนบททั่วไปที่เคยมีผู้มาริเริ่มไว้แล้ว มีผู้ใหญ่
ไปเปิดครั้งเดียวแล้วก็เงียบหายไป ประชาชนคิดและเข้าใจอย่างนั้น

2.7 การไม่มีส่วนร่วมของราษฎร การจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านที่
ผ่านมา ราษฎรไม่รู้ว่าการตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ให้ประโยชน์อย่างไร การจัดตั้งศูนย์
สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เกิดจากการที่เจ้าหน้าที่เข้าไปกระตุ้นให้คณะกรรมการหมู่บ้านรับจัดตั้งศูนย์
สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เพื่อทางราชการจะสนับสนุนเงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน
บ้าน ศูนย์ฯ ละ 12,500 บาท

2.8 คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ไม่ทราบวาระการดำรงตำแหน่ง เข้าใจว่าจะต้องเป็นคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ตลอดไปเมื่อครบวาระ 4 ปี แล้วก็ไม่มีการประชุมเพื่อคัดเลือกกรรมการชุดใหม่ และอีกประการหนึ่งคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านไม่เข้าใจบทบาท ภาระหน้าที่ การดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ไม่แบ่งหน้าที่กันทำงาน ภาระหน้าที่ต่าง ๆ จะอยู่ที่ประธานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นกำนัน หรือผู้ใหญ่บ้าน

3. ปัญหาที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการเงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน การบริหารจัดการส่วนมากปล่อยให้กรรมการดำเนินการโดยลำพัง ประชาชนไม่ค่อยได้เข้ามามีส่วนร่วมจึงดำเนินการไปเท่าที่มีเงินทุนอยู่ ทุนหมดแล้วก็เลิกกัน ไม่มีความคิดริเริ่มที่จะสร้างหรือหาเงินมาเพิ่มกองทุนเพิ่มเติม ระบบบัญชีก็จะไม่โปร่งใส ขาดความถ่วงดุลในเรื่องการตรวจสอบผู้ใกล้ชิดและญาติพี่น้อง กรรมการมักจะได้ประโยชน์จากเงินกองทุน ประชาชนไม่มาเรียกร้องและส่วนราชการหรือที่ปรึกษาไม่เข้ามาช่วยกระตุ้นส่งเสริม ทุกสิ่งทุกอย่างก็จะเงียบหายไปในส่วนปัญหาที่เกี่ยวกับการบริการจัดการพอสรุปได้ดังนี้

3.1 ประธานกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน และประชาชนไม่เข้าใจแนวทางการใช้จ่ายเงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ทำให้ใช้เงินไม่ตรงตามวัตถุประสงค์หรือบางหมู่บ้านก็ไม่กล้าใช้เงิน เนื่องจากเมื่อใช้เงินแล้วกลัวจะมีความผิด

3.2 ไม่มีระบบถ่วงดุลอำนาจ คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ซึ่งส่วนมากจะเป็นผู้นำธรรมชาติ หรือเป็นผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นจะบริหารงานโดยอิสระเกินไป มักจะถือดีและมั่นใจว่าไม่มีใครกล้ามาตรวจสอบ ประชาชนอาจไม่เห็นด้วยในบางเรื่องแต่ไม่กล้าทัดทาน เพราะกลัวอิทธิพล สิ่งที่ประชาชนทำ คือ ไม่เข้ามายุ่ง ไม่มาร่วมประชุม ไม่ให้ความร่วมมือ ไปทำมาหากินหรืออยู่เฉย ๆ ดีกว่า

3.3 ขาดความคำนึงในการใช้เงินทุน การใช้เงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ นอกจากการใช้จ่ายอย่างไม่เป็นธรรม ยังเป็นการจ่ายครั้งเดียวมากเกินไป และไม่รู้จัดการวางแผนที่จะหาทุนเพิ่มเติมอย่างไร ไม่มีประสบการณ์ในการระดมทุน

3.4 ปัญหาระบบข้อมูลศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ยังขาดแนวทางและระบบการจัดเก็บข้อมูลที่ดี โดยเฉพาะข้อมูลที่เป็นความต้องการของประชาชน และมีแนวโน้มไปใช้ในทางช่วยญาติพี่น้อง เพื่อนฝูงหรือคนใกล้ชิด ตามความเป็นจริงบริการใด ๆ ของรัฐที่จะให้แก่ชุมชนใดชุมชนหนึ่งนั้น จะเป็นไปตามข้อมูลที่ทางราชการได้รับหรือข้อมูลที่มีอยู่ การที่ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน มีข้อมูลอื่น ๆ อยู่ด้วย ก็จะเป็นแรงดึงดูดบริการอื่นจากรัฐมาช่วยชุมชนตนเอง ซึ่งตรงจุดนี้ประชาชนไม่ให้ความสำคัญ

3.5 ปัญหาด้านการวางแผน กรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติ เรื่องการวางแผนงาน หรือกำหนดกิจกรรมศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำ

หมู่บ้าน ยังไม่รู้จักคิดที่จะทบทวนว่าเมื่อปีที่แล้วศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ได้ทำอะไรบ้าง ปีนี้ทำอะไร และปีหน้าจะทำอะไร จะวางแผนประสานกับองค์กรในภาครัฐใดบ้าง ภาคเอกชนใดบ้างและประชาชนได้ทำอะไร ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านไม่รู้จักวางแผนเป้าหมายหรือแผนงาน กิจกรรมเอาไว้ จึงขาดทิศทางการทำงาน หรือแม้แต่การประชุมก็ไม่รู้จะประชุมเพื่ออะไร

3.6 ความหย่อนยานในกฎระเบียบ ปัญหาขาดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ และไม่ยึดมั่นในกฎระเบียบ กฎเกณฑ์ของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านที่กำหนดกันไว้ เนื่องจากกรรมการต่างมีภารกิจไม่ใช่นักบริหารที่จะมีเวลาและฝึกปรืออยู่ได้ทุกวัน

3.7 กรอบการทำงาน กิจกรรมยังแคบ การทำงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านดำเนินงานในเชิงรับมากกว่าเชิงรุก คือ ให้การสงเคราะห์เฉพาะหน้า เฉพาะราย มากกว่าการดำเนินการในเชิงรุก หมายถึง การป้องกันและพัฒนาแก้ไขปัญหาสังคม โดยการนำการพัฒนาฝีมือแรงงาน การบริการจัดหางาน การคุ้มครองแรงงาน และการประกันสังคม เข้ามาส่งเสริมดำเนินงานเพื่อให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

4. ปัญหาด้านอื่นๆ

ทรัพยากรในชุมชนมีจำกัด ในการวิเคราะห์ชุมชนหลายแห่งจะพบว่าผู้นำชุมชนก็หายาก ทรัพยากรในหมู่บ้านเกือบไม่มีเลย ประชาชนยากจนทั้งหมู่บ้าน การจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านในชุมชน หรือหมู่บ้านประเภทนี้ ถ้าหากวางแผนไม่รอบคอบ โดยฝืนจัดตั้งเพื่อให้มีศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน และให้มีการรับกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านไปเท่านั้น การดำเนินงานก็จะล้มเหลว

แนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านในจังหวัดอุบลราชธานี ได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2531 ซึ่งในการดำเนินการมีทั้งความล้มเหลวและความสำเร็จอยู่ด้วยกัน จากสภาพปัญหาศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน จังหวัดอุบลราชธานี ที่ผ่านมาสำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดอุบลราชธานี และหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดอุบลราชธานี ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านให้เข้มแข็ง เป็นที่พึ่งของราษฎร องค์กรของประชาชนได้อย่างแท้จริง ดังนี้

1. จังหวัดอุบลราชธานี ได้มีคำสั่งจังหวัดอุบลราชธานี ที่ 509/2543 ลงวันที่ 1 มีนาคม 2543 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน จังหวัดอุบลราชธานี โดยแบ่งพื้นที่อำเภอ / กิ่งอำเภอ ให้ทุกหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดอุบลราชธานี รับผิดชอบ เพื่อทำหน้าที่ติดตาม เยี่ยมเยียน ให้การสนับสนุนส่งเสริม พัฒนาศักยภาพศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านให้เข้มแข็ง ตรวจสอบติดตามประเมินผล และดูแลให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ โดยแต่ละหน่วยงานรับผิดชอบแต่ละอำเภอ และกิ่งอำเภอ ดังนี้

- 1.1 สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดอุบลราชธานี รับผิดชอบพื้นที่อำเภอตระการพืชผล อำเภอเขมราฐ อำเภอกุดข้าวปุ้น และกิ่งอำเภอนาตาล
- 1.2 สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง อุบลราชธานี รับผิดชอบพื้นที่อำเภอคอนมดแดง อำเภอศาลสูง กิ่งอำเภอเหล่าเสือโก้ก และกิ่งอำเภอสว่างวีระวงศ์
- 1.3 สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดอุบลราชธานี รับผิดชอบพื้นที่อำเภอวารินชำราบ และอำเภอสำโรง
- 1.4 สำนักงานจัดหางานจังหวัดอุบลราชธานี รับผิดชอบพื้นที่อำเภอโพธิ์ไทร และอำเภอทุ่งศรีอุดม
- 1.5 สำนักงานประกันสังคมจังหวัดอุบลราชธานี รับผิดชอบอำเภอเมืองอุบลราชธานี
- 1.6 สำนักงานประชาสงเคราะห์จังหวัดอุบลราชธานี รับผิดชอบพื้นที่อำเภอโขงเจียม อำเภอบุญศรี อำเภอศรีเมืองใหม่ อำเภอพิบูลมังสาหาร อำเภอน้ำยืน อำเภอนาจะหลวย กิ่งอำเภอน้ำขุ่น และกิ่งอำเภอนาเยีย
- 1.7 ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการบ้านทองพูนเผ่าพันธ์ รับผิดชอบพื้นที่อำเภอม่วงสามสิบ
- 1.8 สถานฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดอุบลราชธานี รับผิดชอบอำเภอเขื่องใน
- 1.9 นิคมสร้างตนเองลำโดมใหญ่ รับผิดชอบพื้นที่อำเภอเดชอุดม
- 1.10 นิคมสร้างตนเองลำโดมน้อย รับผิดชอบพื้นที่อำเภอสิรินธร

2. สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดอุบลราชธานี ร่วมกับคณะทำงานพัฒนา ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านจังหวัดอุบลราชธานี จัดโครงการอบรมทบทวนความรู้ บทบาทหน้าที่ คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน การกิจ อำนาจ หน้าที่ ของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม และจัดโครงการอบรม การจัดทำแผนด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมระดับตำบล ให้แก่ คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ผู้นำท้องถิ่น หรือผู้นำชุมชน ผู้แทนจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น (อบต.) ดำเนินการในปีงบประมาณ 2543 – 2544 ในพื้นที่ 20 อำเภอ 5 กิ่งอำเภอ องค์การบริหารส่วนตำบล 216 แห่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

- 2.1 ให้คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ทราบภารกิจ อำนาจ หน้าที่ และบริการของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม
- 2.2 เพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ และแนวทางในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน
- 2.3 ให้คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ได้ทราบแนวทางการ ใช้จ่ายเงินศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน และสามารถนำไปช่วยเหลือ ผู้ประสบปัญหาด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2.4 เพื่อรับทราบปัญหาอุปสรรค จากคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำ หมู่บ้าน และหาแนวทางแก้ปัญหาต่อไป

3. สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดอุบลราชธานี ได้จัดทำโครงการติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน โดยมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ในสำนักงาน แรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดอุบลราชธานี รับผิดชอบในแต่ละอำเภอ โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

- 3.1 เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำ แนวทางการปฏิบัติงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำ หมู่บ้าน
- 3.2 เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำ แนวทางการใช้จ่ายเงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎร ประจำหมู่บ้าน และการจัดทำหลักฐานการจ่ายเงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ ราษฎรประจำหมู่บ้าน
- 3.3 ให้คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ช่วยเหลือผู้ประสบ ปัญหาความเดือดร้อน ด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม ผู้ด้อยโอกาสและ ผู้ทุกข์ยากเดือดร้อนต่าง ๆ
- 3.4 เพื่อรับฟังปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ ราษฎรประจำหมู่บ้าน เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหา

4. สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดอุบลราชธานี ได้มอบหมายให้บัณฑิตอาสา ตามโครงการจ้างบัณฑิตอาสาเสริมสร้างความเข้มแข็งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ปี 2543 ของจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 355 คน เข้าปฏิบัติงานในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 216 แห่ง ซึ่งเริ่มโครงการตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2543 – 31 มกราคม 2544 โดยให้บัณฑิตอาสาปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้องค์กรที่เกี่ยวข้องได้รับประโยชน์จากศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

4.1 เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ได้แก่ เป็นศูนย์กลางการบริการด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม รับทราบข้อมูลข่าวสารด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมอย่างสม่ำเสมอ มีที่พำนักและความสะดวก เต็มครุภัณฑ์ ประชาชนได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหมู่บ้าน และลดภาระค่าใช้จ่ายการเข้าถึงบริการของรัฐ

4.2 หน่วยงานกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ได้ข้อมูลด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม ระดับหมู่บ้านและชุมชน ทราบเป้าหมายรายบุคคลและครัวเรือนที่ชัดเจน จัดระบบการให้บริการถึงมือประชาชนแบบเบ็ดเสร็จ ได้รับความร่วมมือจากชุมชนในการจัดบริการ การประชาสัมพันธ์ การกิจและผลงาน เข้าถึงประชาชน ทราบความเคลื่อนไหวด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมทุกระยะ การพัฒนาการจัดบริการ ได้สอดคล้องกับความต้องการประชาชนเสริมสร้างการทำงานเป็นทีม และการเป็นเอกภาพของหน่วยงาน ลดค่าใช้จ่ายในการจัดบริการให้แก่ประชาชน และทำให้เกิดภาพลักษณ์การเป็นกระทรวงของประชาชน อย่างชัดเจน

4.3 องค์การบริหารส่วนตำบล ได้ทราบข้อมูลด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม อย่างเป็นระบบ สามารถจัดสรรทรัพยากรมาใช้ด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ จัดบริการด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมให้ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเบ็ดเสร็จ เรียนรู้กระบวนการจัดบริการด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม มีเครือข่ายด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมทุกหมู่บ้าน ประชาชนเห็นความสำคัญขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และสามารถรับถ่ายโครงการจากส่วนราชการอย่างมีประสิทธิภาพ

4.4 ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ได้รับเงินอุดหนุนกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน จากรัฐบาลแห่งละ 12,500 บาท การส่งเสริมพัฒนาความรู้วิชาการ การจัดองค์กรประชาชน การเป็นผู้นำ การบริหารจัดการเกี่ยวกับเงินทุน ได้รับความศรัทธาจากประชาชนได้ช่วยเหลือประชาชนผู้ด้อยโอกาส และได้รับเกียรติในฐานะตัวแทนภาครัฐ และผู้แทนของประชาชน

บทที่ 5

การสร้างความเข้มแข็งของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

ความเข้มแข็งของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน จะส่งผลให้ประชาชนในหมู่บ้านได้รับบริการด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมอย่างทั่วถึง ส่งผลให้ทุกคนที่อยู่ในหมู่บ้านมีอาชีพ มีงานทำ ได้รับการคุ้มครองจากการทำงาน สามารถอยู่ในระบบประกันสังคม และได้สิทธิ์ตามระบบประกันสังคมอย่างถ้วนหน้า ตลอดจนผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อน และผู้ด้อยโอกาสทางสังคมได้รับการช่วยเหลือ และพัฒนาให้สามารถพึ่งตนเองและอยู่ในสังคมของหมู่บ้านอย่างปกติสุขในระยะแรก เพื่อให้สามารถประเมินผลการพัฒนาศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ที่ชัดเจนและมีความเที่ยงตรงในการประเมินผลความเข้มแข็ง ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน สามารถวัดได้จากองค์ประกอบหลักที่สำคัญ คือ เป็นองค์กรประชาชนที่เข้มแข็ง มีกิจกรรมด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมอย่างต่อเนื่อง และสามารถเป็นที่พึ่งของประชาชนในหมู่บ้าน โดยมีกิจกรรมและองค์ประกอบ ดังนี้

1 การเป็นองค์กรของประชาชน

1.1. การมีส่วนร่วมของประชาชน โดยมีการประชาสัมพันธ์ภารกิจของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ให้ประชาชนในการจัดตั้งหรือการดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน และประชาชนมีส่วนร่วมในการคัดเลือก คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

1.2. ในส่วนของคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน โดยมีคณะกรรมการปฏิบัติงานตามคำสั่งครบถ้วน คณะกรรมการมีความรู้ความเข้าใจการดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน คณะกรรมการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ และการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง หรือมีการแต่งตั้งกรรมการคนใดคนหนึ่ง เป็นผู้ประสานงานกับองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการประชุมพิจารณาการให้บริการด้านแรงงานและ สวัสดิการสังคม อย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการประเมินผลการประชุมมีการจดบันทึกการประชุมทุกครั้ง และรายงานผลการดำเนินงานตามกำหนด 4 เดือนต่อครั้ง

1.3. ด้านอาคารสถานที่ ประชาชนมีส่วนร่วมกำหนดสถานที่ในการจัดตั้งที่ทำการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน มีป้ายชื่อศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ปิดประกาศรายชื่อคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ข้อมูลด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม ข้อมูลแสดงรายรับ-จ่าย เงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านที่เป็นปัจจุบันมีสถานที่จัดประชุมคณะกรรมการ จัดเก็บเอกสารสำคัญต่าง ๆ ปิดประกาศข้อมูลข่าวสารจากภาครัฐและเอกชน คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ผลัดเปลี่ยนกันมาปฏิบัติงาน ทุกสัปดาห์

1.4. ข้อมูลด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน จะต้องสำรวจข้อมูลด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม ได้แก่ ทะเบียนผู้ประสบความเดือดร้อน ทะเบียนผู้ว่างงานและต้องการทำงาน ทะเบียนผู้ต้องการฝึกอาชีพ และผู้ต้องการพัฒนาฝีมือแรงงาน ข้อมูลผู้ด้อยโอกาสทางสังคม และจะต้องปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยเป็นปัจจุบัน

1.5. ระบบการเงิน การบัญชี ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน จะต้องมีส่วนบัญชีฝากเงินกองทุน หลักฐานการรับ-จ่ายเงิน สามารถตรวจสอบได้มีคณะกรรมการที่รับผิดชอบการเงินการบัญชีเบิกจ่ายกองทุนเป็นไปตามระเบียบหรือมติคณะกรรมการรองรับทุกครั้ง และรายงานฐานะการเงินต่อที่ประชุมคณะกรรมการอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

1.6. การระดมเงินทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน จะต้องมีการระดมเงินเข้าสมทบเงินกองทุน เช่น การขอรับบริจาค จากผู้มีจิตศรัทธาองค์กรเอกชน องค์กรระดมเงินประจำปีและมีโครงการกองทุนเพื่อสังคม

2 การบริการด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม

2.1. ด้านการส่งเสริมการมีงานทำ ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ต้องมีกิจกรรมประชาสัมพันธ์ป้องกันการหลอกลวงแรงงานและแจ้งข้อมูลเบาะแสการหลอกลวง ลงทะเบียนผู้ว่างงานและต้องการมีงานทำ มีการรับสมัครงานในพื้นที่ แนะนำอาชีพที่เหมาะสมให้แก่ประชาชน ส่งเสริมการประกอบอาชีพ โดยให้กู้ยืมเงินทุน การรวมกลุ่มประกอบอาชีพ และมีโครงการสำหรับผู้ว่างงาน

2.2. ด้านการฝึกอาชีพและการพัฒนาฝีมือแรงงาน ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน จะต้องมีกิจกรรมด้านการฝึกอาชีพและการพัฒนาฝีมือแรงงาน ได้แก่ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการฝึกอาชีพ การยกระดับฝีมือแรงงาน การสำรวจความต้องการการฝึกอาชีพ รับสมัครผู้ต้องการฝึกอาชีพ และมีการประสานงานให้หน่วยงานของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม หรือองค์กรต่าง ๆ มาฝึกอาชีพในพื้นที่

2.3. ด้านการคุ้มครองแรงงาน ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน จะต้องดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการคุ้มครองแรงงาน ได้แก่ การประชาสัมพันธ์กฎหมายแรงงาน สิทธิและหน้าที่ผู้ใช้แรงงาน ให้ประชาชนได้ทราบ เผยแพร่โครงการช่วยเหลือแรงงานหญิงและเด็ก ประชาสัมพันธ์การช่วยเหลือลูกจ้างที่ป่วยด้วยโรคเอดส์ การช่วยเหลือผู้ใช้แรงงาน และมีการคุ้มครองแรงงาน รับงานไปทำที่บ้าน

2.4. ด้านการประกันสังคมศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านจะต้องดำเนินกิจกรรมด้านประกันสังคม ได้แก่ การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้เรื่อง การประกันสังคม สิทธิพึงได้รับจากการประกันสังคม กองทุนเงินทดแทนและมีการประกันตนประเภทอิสระ

2.5. การสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้ประสบความเดือดร้อน ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ต้องดำเนินกิจกรรมการสงเคราะห์ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหมู่บ้าน จัดสวัสดิการ และสงเคราะห์เด็ก สตรี ครอบครัวผู้ยากไร้ คนชรา คนพิการ คนไร้ที่พึ่งขอทาน ผู้ประสบภัยและผู้ป่วยโรคเอดส์

3 ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ด้านการเป็นที่พึ่งของประชาชน

3.1. มีการชี้แจงสิทธิควรได้รับให้ประชาชนได้ทราบตามรัฐธรรมนูญ ปี 2540 ด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม

3.2. มีการนำความต้องการไปจัดทำแผนความต้องการของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน และองค์การบริการส่วนตำบล

3.3. มีการติดตามการจัดสรรงบประมาณของภาครัฐ ว่ามีความสอดคล้องกับแผนความต้องการหรือไม่

3.4. มีการประสานขอรับบริการจากภาครัฐ และเอกชนให้บุคคลที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้แล้ว

3.5. มีความกระตือรือร้นในการจัดบริการให้ประชาชน

3.6. มีการช่วยเหลือผู้ประสบความเดือดร้อนเฉพาะหน้า

3.7. มีการเยี่ยมเยียน ติดตามผลการช่วยเหลือ

3.8. มีการรับเรื่องราวร้องทุกข์ด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม และแจ้งให้หน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมรับทราบ

3.9. มีการประสานงานบุคคล องค์กรต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชน สังคมให้ดีขึ้น

3.10. ช่วยเหลือครอบครัวผู้ที่ประสบความทุกข์ยากเดือดร้อน ให้สามารถมีรายได้ที่มั่นคง สามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้

3.11. มีการรายงานสาธารณภัยพื้นที่ที่เกิดเหตุ

บทสรุป

ผลและประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

เมื่อการดำเนินงาน ตามหลักการและแนวทางส่งเสริมพัฒนาศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านแล้ว จะทำให้ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านมีความเข้มแข็ง ทำให้เกิดผลและประโยชน์หลายๆด้าน ซึ่งพอจะจำแนกได้ดังนี้

1. ผลที่ได้รับ

- 1.1 ได้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรค ของการดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน
- 1.2 ได้ทราบถึงความต้องการของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน
- 1.3 ได้ทราบถึงผลสำเร็จหรือความล้มเหลวของการดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน
- 1.4 ได้ทราบถึงความต้องของประชาชนจากการดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน
- 1.5 ได้ทราบถึงการบริหารงานของคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน
- 1.6 ได้ทราบถึงการบริหารจัดการ การดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

2.ประโยชน์ที่ราษฎรได้รับจากศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

- 2.1 ราษฎรเกิดความรู้ความเข้าใจ และแนวคิดในการจัดตั้งองค์กรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยราษฎรสามารถร่วมกันแก้ไขปัญหา ด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมในพื้นที่ของตนอันเป็นหลักประกันว่า ราษฎรจะได้รับการช่วยเหลือโดยรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์
- 2.2 เป็นศูนย์กลางในการประสานงานกับหน่วยงานราชการ หรือองค์กรภาคเอกชน ที่จะนำไปดำเนินกิจกรรมด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม หรือด้านอื่นๆในหมู่บ้านหรือชุมชน

2.3 เป็นศูนย์กลางในการให้คำปรึกษา แนะนำแก้ไขปัญหาและกระจายการบริการด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม ไปยังราษฎรในหมู่บ้านได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

2.4 เป็นแหล่งหรือศูนย์ข้อมูลพื้นฐาน และข่าวสารด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม ในระดับหมู่บ้าน สามารถประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารภาครัฐและเอกชน ให้ราษฎรได้ทราบอย่างทั่วถึง

2.5 ประชาชนในหมู่บ้านสามารถคัดเลือก คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน จากเวทีชาวบ้าน เพื่อให้มาดำเนินงาน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.6 เป็นองค์กรประชาชนที่ราษฎรยอมรับ เห็นประโยชน์พร้อมเข้ามามีส่วนร่วม และให้ความร่วมมือในการส่งเสริม และพัฒนาศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านให้เข้มแข็ง

2.7 เป็นองค์กรที่ประชาชนเข้ามามีการบริหารจัดการทางการเงินกองทุนสวัสดิการสังคม เพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน ผู้ด้อยโอกาสในสังคม และผู้ประสบปัญหาต่างๆ

2.8 เป็นองค์กรอิสระที่ดำเนินการโดยประชาชน ของประชาชนและเพื่อประชาชน โดยการสนับสนุนจากหน่วยงาน ภาครัฐ องค์กรเอกชน ที่มีกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เป็นหน่วยงานหลักในการให้การสนับสนุน

2.9 เป็นองค์กรของประชาชน ที่เป็นที่พักของราษฎรได้อย่างแท้จริง

2.10 เป็นองค์กรของประชาชนที่มีคณะกรรมการ ได้รับความเชื่อถือ ความศรัทธาจากประชาชน สามารถพัฒนาองค์กรให้มีความก้าวหน้า ยั่งยืน ทำให้สังคมมีความสงบสุข

2.11 เป็นองค์กรของประชาชนที่คณะกรรมการได้รับสวัสดิการ หรือค่าตอบแทน ในการดำเนินการตามความเหมาะสม

2.12 เป็นองค์กรของประชาชนที่มีสถานที่ปฏิบัติงานที่เหมาะสม แนนอน สามารถติดต่อได้อย่างสะดวก

3. ประโยชน์ที่ภาครัฐได้รับจากศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

3.1 สามารถจัดตั้งองค์กรของประชาชนโดยการสนับสนุนและความต้องการของประชาชน หรือองค์กรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่

3.2 สามารถใช้ศูนย์สงเคราะห์ประจำหมู่บ้านเป็นศูนย์กลางในการประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐกับราษฎรในพื้นที่ ทำให้เกิดความสะดวก รวดเร็วและมีความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน

3.3 สามารถจัดบริการด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม เช่น การส่งเสริมการมีงานทำ การฝึกอาชีพ และการพัฒนาฝีมือแรงงาน การคุ้มครองแรงงาน การประกันสังคมและการสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้ประสบความเดือดร้อน โดยให้ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านดำเนินการแทนได้

3.4 สามารถนำข้อมูลจากศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน มาจัดทำแผนด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม ให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนหรือองค์กรส่วนท้องถิ่น